Jaargang 115. Zondag, 15 Junij 1856. No. 72.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt verzonden: *Bijblad* no. 11, inhoudende: *Verslag der handelingen van den Gemeenteraad van Groningen en der Staten Generaal.*

COLLECTE VOOR DE GEWAPENDE DIENST.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat de **GEWONE JAARLIJKSCHE COLLECTE** voor het **Fonds *tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst*,** zal plaats hebben op WOENSDAG en DONDERDAG den 18den en 19den Junij 1856.

Burgemeester en Wethouders achten zich verpligt, de belangen van dat Fonds ten dringendste aan hunne Mede-Ingezetenen aan te bevelen, en meenen hen daartoe te moeten herinneren, dat het zijn' oorsprong verschuldigd is aan de aanmerkelijke sommen, door vrijwillige inschrijvingen niet slechts in *Nederland*, maar vooral ook in *Engeland* verzameld ten behoeve van de gekwetsten en de nagebleven betrekkingen van gesneuvelden bij *Waterloo*, in 1815; dat uit die penningen een Invalidenhuis voor gekwetste Militairen te *Leiden* is gesticht en wordt onderhouden; en aanzienlijke toelagen, ook in deze Stad, het bedrag der jaarlijksche Collecte zeer verre te boven gaande, aan een aantal gekwetsten en nageblevene Betrekkingen van gesneuvelden, boven de van Rijkswege verleende gagementen, jaarlijks worden voldaan; dat vervolgens tot het genot van de voordeelen, uit dit Fonds voortspruitende, ook zijn toegelaten de gekwetste Krijgslieden en de nageblevene Betrekkingen van gesneuvelden in de onderscheidene voor het Vaderland zoo belangrijke veldtogten in *Oost-Indië*, in den strijd tegen *België*, en in de verdediging van de citadel van Antwerpen; dat de aandacht der Ingezetenen voorts ook wordt gevestigd op het in de algemeene vergadering van het Hoofdbestuur en de afgevaardigden der districts-commissiën in 1851 genomen besluit, *om voortaan al de verminkten in eenigerlei strijd in Nederlands overzeesche koloniën of Bezittingen buiten Europa dadelijk in het fonds op te nemen*; dat eene *ruime bijdrage* tot instandhouding van het Fonds ook thans weder bijzonder wenschelijk is, aangezien de beperktheid der middelen het Hoofdbestuur zijns ondanks reeds heeft moeten doen besluiten, beperkende maatregelen te nemen in het doen verstrekken van ondersteuning aan hulpbehoevende Krijgslieden die daarop billijke aanspraak hebben, wier aantal steeds toeneemt; dat voor de jaarlijksche aanzienlijke uitgaven tot dit alles vereischt, geene andere middelen bestaan, dan de opbrengst der jaarlijksche Collecten en de inkomsten van het oorspronkelijk verzameld Kapitaal, dat van jaar tot jaar, ten gevolge van verkoop, ter bestrijding der jaarlijksche uitgaven, zeer vermindert, en dat derhalve dit Fonds, onafhankelijk van de Regering en geheel en alleen onder het kosteloos bestuur van bijzondere personen staande, aanspraak heeft op de krachtdadige ondersteuning van allen, die niet geheel en al onverschillig zijn omtrent het lot van de Nederlandsche Krijgslieden, in dienst des Vaderlands gewond, en van de nagebleven Betrekkingen van hen, die in 's Lands dienst zijn gevallen.

GRONINGEN, 9 Junij 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA. — ENGELAND.

Het is thans, hoe dikwijls ook weersproken, zoo goed als uitgemaakt, dat aan den heer *Crampton*, Britsch gezant te Washington, zijn verblijf in de Vereenigde Staten is opgezegd. En niet alleen aan dezen, ook aan de drie Engelsche consuls heeft de regering der Unie volgens de Londensche *Times* hun ontslag toegezonden. Desniettemin maakt dat blad zich niet ongerust, en wel om deze reden, dat in al de brieven van ontslag de mogelijkheid van eene verzoening tusschen Engeland en Noord-Amerika sterk doorstraalt. De heer *Dallas*, Amerikaansch gezant te Londen, is door zijne regering gemagtigd over de kwestie van Centraal-Amerika met het Engelsche kabinet te onderhandelen, of de zaak aan de beslissing van, door beide partijen te kiezen, scheidsregters te onderwerpen.

De *Morning Post* bevestigt dit berigt en zegt, dat *Dallas* reeds aan lord *Clarendon* het wegzenden van den heer *Crampton* en van drie consuls heeft medegedeeld, onder bijvoeging, dat hij gemagtigd was, om de kwestie van Centraal-Amerika aan scheidsregters te onderwerpen. Amerika, zegt het blad, volgt een gevaarlijk stelsel, door Engeland te beleedigen en dien hoon te doen vergezeld gaan van een aanbod zonder waarde. Het is onmogelijk met *Dallas* te onderhandelen, zoo lang *Crampton* uit Amerika is verwijderd. De wegzending van *Crampton* moet die van *Dallas* ten gevolge hebben.

De berigten uit Nicaragua ontvangen luiden zeer ten gunste van *Walker*. De Costa-Ricanen hadden in San Juan del Sur 300 gekwetsten ingescheept, terwijl hun leger te land Nicaragua verliet. Zij zeiden, dat men hen, ten aanzien van de in die republiek tegen *Walker* heerschende stemming heeft misleid, zoodat zij verwacht hadden met open armen te zullen worden ontvangen.

— Terwijl de buitenlandsche staatkunde der Vereenigde Staten thans ook aan onpartijdige beoordeelaars in Europa zoo veel stof tot afkeurende aanmerkingen geeft, draagt de binnenlandsche toestand der Unie meer en meer blijken van den verderfelijken invloed der slavernij-kwestie op de zedelijke en stoffelijke belangen. De strijd tusschen de *neger-drijvers* en de *neger-aanbidders*, zoo als de groote partijen daar te lande de eene de andere noemen, wordt meer en meer bitter en gewelddadig; beide, maar vooral de voorstanders der slavernij, gaan gereedelijk tot feitelijkheden over, wanneer zij het met bewijsgronden niet kunnen winnen. Zoo leest men in de jongste berigten uit New-York, dat in de landstreek Kansas de burgeroorlog tot het uiterste is gekomen; de tijdingen zijn wel eenigzins onzeker, maar de strijd moet er toch zoo hevig gevoerd zijn, dat de stad Lawrence, de zetel van de partij der afschaffers van de slavernij, geheel is vernield. De inwoners hadden hunne wapenen afgegeven en hunne aanvoerders aan de federale autoriteit uitgeleverd; maar door enkele daarop nog gevolgde handelingen van tegenstand waren een hotel en de drukkerij van de *Herald of Freedom* met kanonschoten verwoest en was de geheele stad in brand geraakt.

De slavenhouders mogen in Kansas door den steun der federale magt hebben gezegevierd, — de Noordelijke staten zullen dit niet zoo goedschiks aanzien. De strijd is eenmaal begonnen en ze zal zekerlijk de banden tusschen de slavenhoudende en de vrije Staten der Unie niet versterken. — Hoezeer de driften intusschen worden opgewekt, moge ook hieruit blijken, dat terwijl men algemeen in Boston, in New-York, in Washington verontwaardigd is over den schandelijken aanval van den volksvertegenwoordiger *Brooks* tegen den senator *Summer* in de senaatsvergadering zelve gepleegd (zie het vorig nommer dezer Courant), de zuidelijke bladen die schanddaad hoogelijk roemen, en te Columbia, in Zuid-Carolina en te Charleston inschrijvingen worden geopend, om den heer *Brooks* een bewijs van goedkeuring te schenken.

De New-York *Herald*, waaraan het bovenstaande wordt ontleend, laat zich ten slotte aldus uit: »Dit is nog maar het begin van het eind der gedrogtelijke worsteling van burgers met burgers wegens het slavendom. Als het zoo voortgaat, en er geene reactie van het verstandige gedeelte der natie komt, dan vervallen wij weldra in dien toestand van algemeene verwildering en regeringloosheid, waaruit alleen de ijzeren vuist van een militairen dictator kan redden. Wie weet hoe spoedig een *Cromwell* of *Napoleon* onder ons oprijst, om aan het spel van neger-drijvers en neger-aanbidders plotseling een eind te maken."

TURKIJE.

Ten gevolge van den terugkeer der Fransche troepen, nog meer echter wegens den verbeterden gezondheidstoestand werden in de laatste dagen vijf Fransche hospitalen te Konstantinopel gesloten. Scutari wordt met den meesten spoed door de Engelsche troepen ontruimd. Er bevinden zich daar nog slechts vier regementen kavallerie.

Te Jassy zijn vier soldaten van een Oostenrijksch infanterieregement gefusilleerd. Zij waren in het begin van dit jaar de woning eener Israëlitische familie met roofzuchtige bedoelingen binnengedrongen en, toen hun tegenstand geboden werd, hadden zij drie personen, den huisheer, zijne vrouw en een kind, om het leven gebragt. Een vierde persoon ontkwam aan hunne moorddadige handen en gaf aanleiding tot de ontdekking der misdadigers.

De *Constitutionnel* bevestigt een vroeger gemeld berigt, volgens hetwelk ook Pruissen en Sardinië commissarissen zullen benoemen tot reorganisatie der Donau-vorstendommen, zoodat in de daartoe werkzame commissie al de mogendheden zullen vertegenwoordigd zijn, die het traktaat van den 30sten Maart hebben geteekend.

Het schijnt zich al meer en meer te bevestigen, dat de Europesche commissie voor de reorganisatie der vorstendommen wachten zal met hare werkzaamheden te beginnen tot dat de Oostenrijkers de vorstendommen geheel zullen ontruimd hebben en ook tot dat Pruissen en Sardinië in deze commissie zullen vertegenwoordigd zijn. Van eene geloofwaardige zijde wordt verzekerd, dat het als het ware tegen den zin van Oostenrijk is, dat de drie overige groote mogenheden doorgedreven hebben, dat aan deze twee mogenheden zitting in de commissie werd verleend.

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt onder dagteekening van den 7den dezer gemeld, dat een rijtuig met reizigers door roovers was aangevallen, die aan den Pyraeus eene bloedige ontmoeting met eene Fransche patrouille hadden gehad.

ITALIE.

De jongste berigten uit Rome doen gelooven aan eene op handen zijnde ontruiming van den Kerkelijken Staat door de vreemde troepen. Die van Napels duiden aan, dat de regering haar stelsel van gestrengheid niet wil laten varen. In het officiële dagblad der regering komt een echt Draconisch besluit voor tegen de houders van alle soort van wapenen.

Uit Romagna luiden de berigten nog altijd bedroevend. Veiligheid van personen en goederen bestaat er niet meer. Men rooft en moordt overal langs den openbaren weg, zelfs in de onmiddellijke nabijheid der meest bevolkte steden. De politie bemoeit zich daar niet mede, doch gaat voort met het doen van talrijke arrestatiën in de steden zelve, op grond van staatkundige vermoedens; te Cesena zijn nog dezer dagen twaalf van de deftigste ingezetenen gearresteerd, tijdens de bandieten zich ongestraft aan allerlei misdaden schuldig blijven maken.

SPANJE.

De Cortès hebben besloten met het einde der maand Junij hunne zittingen te schorsen en die te hervatten op den 1sten October. De constitutie zal niet voor de sluiting worden afgekondigd. Intusschen zullen over weinige dagen twee jaren zijn verloopen sedert de revolutie, ten gevolge waarvan de Cortès op zich genomen hebben eene constitutie aan Spanje te geven. Men zal niet kunnen zeggen, dat deze met overhaasting is in 't leven geroepen.

Ten gevolge van de instructie in de zaak van het komplot tegen het leven der Koningin van Spanje, zijn verscheidene personen in hechtenis genomen, waaronder een bekend schrijver en de administrateur van een der dagbladen.

ZWITSERLAND.

De armen-kwestie, die, niettegenstaande de levensmiddelen minder duur zijn, en spoorwegen en droogmakingen veel arbeid verschaffen, nog steeds als het zwaard van Damocles over dit land hangt, zal bezwaarlijk langs den weg der wetgeving op het regte pad kunnen gebragt worden. Het pauperisme is namelijk in Zwitserland en elders niet, zoo als men gewoonlijk gelooft, een gevolg van het missen der noodige bestaanmiddelen, maar veeleer van de dagelijks dieper in het volksleven ingrijpende grondstelling: »Het *meest* mogelijke genot en de *minst* mogelijke inspanning."

In zeer vele gemeenten, die tot de armsten behooren, en wier bewoners als bedelaars en vagebonden het kanton Bern en geheel Zwitserland doortrekken, ligt eene aanzienlijke uitgestrektheid bouwgrond braak, omdat de menschen te lui zijn om dien te bewerken. Bij herhaling zijn pogingen aangewend om takken van nijverheid in de arme gemeenten in te voeren; doch telkens stuiten zij op de traagheid der bevolking af. De spoorweg-werkzaamheden worden voor een deel door vreemdelingen verrigt, omdat de inboorlingen niet arbeiden en zich aan geen tucht willen onderwerpen. Het volksonderwijs laat in vele gemeenten zeer veel te wenschen over; zware gebreken kleven het aan; ook worden er de kerken niet meer bezocht. De zedeloosheid, neiging tot misdaden van allen aard, ontucht en dronkenschap, breiden zich meer en meer uit. Niemand weet hoe daaraan te hulp te komen. Het kwaad zit te diep ingeworteld, en zijn oorsprong staat te veel in verband met den maatschappelijken toestand der bewoners.

— Door het buiten hunne oevers treden der Zwitsersche stroomen, zijn daar niet minder dan 70000 morgen lands onder water gezet. De schade is onberekenbaar groot.

DUITSCHLAND.

De tweede kamer in Hannover heeft aan de regering tot het aanleggen van vrije entrepots te Harburg, Emden en Leer, een crediet van 1,203,500 th. toegestaan. Tevens heeft de regering te kennen gegeven, dat zij ook te Papenburg eene dergelijke inrigting tot stand denkt te brengen.

— De kookkunst zal eene nieuwe aanwinst gedaan hebben, bijaldien de raad van dr. *Schneider* te Fulda wordt opgevolgd, die onlangs een vertoog tot aanbeveling van de meikeversoep schreef, de wijze der toebereiding daarvan opgeeft, en verzekert dat die soep niet alleen aangenaam voor het oog en den smaak, maar tevens ongemeen voedzaam is, zoodat hij die voor verzwakte zieken, hospitalen en kazernen ten sterkste aanbeveelt.

— De kwestie over het begraven van niet-Katholijken in Oostenrijk is thans uitgemaakt. De regering heeft in de *Wiener Zeitung* bekend gemaakt, dat zij zich geheel vereenigt met het in der tijd zooveel gerucht gemaakt hebbend mandement van den aartsbisschop van Weenen; daardoor is de wet van Keizer *Joseph II* van het jaar 1783 vervallen, die zooveel mogelijk de gemengde kerkhoven wilde bevorderen.

In de bisschoppelijke conferentie wordt thans over het bedrag geraadpleegd, hetwelk voor de tienden, die aan de kerk zijn ontnomen, zoude behooren te worden gevorderd. Men spreekt van 130 millioen fl. Overigens verneemt men van eene geloofwaardige zijde, dat de bisschoppelijke conferentiën op aanstaanden Zondag op even luisterrijke wijze zullen gesloten werden als zij geopend zijn. Men beweert dat de kardinaal-prins-aartsbisschop van Weenen zich vervolgens naar Rome zal begeven, om de besluiten, in de bisschoppelijke conferentiën genomen, aan de goedkeuring van den Paus te onderwerpen.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

De kroonprins, benoemd tot onderkoning van Noorwegen, kwam den 21sten Mei j.l. met zijne gemalin, geboren prinses *Louise der Nederlanden*, te Christiania aan. Onder het spelen van *Wien Neêrlands bloed* en *Wilhelmus* en de noordsche volksliederen, wandelde het hooge paar voorbij de langs den weg geschaarde troepen naar het paleis. Den volgenden dag aanvaardde de prins zijne hooge betrekking. Verschillende groote feesten en volksoptogten ter gelegenheid der aankomst van HH. KK. HH. hebben bewezen, hoe gaarne de natie hen in haar midden ziet verblijf nemen. De kroonprinses vertrekt binnen kort naar Nederland, om aan hare ouders een bezoek te brengen; de dag der afreis is nog niet bepaald. Zij zal zich ook dezen zomer naar de badplaats Ems begeven. De kroonprins onderneemt, tijdens de afwezigheid van zijne gemalin, eene reis langs de geheele kust naar Varangerfjord bij de Noordkaap. Naar men verneemt, worden de Koning van Denemarken met zijne gemalin, alsmede prins *Napoleon*, binnen kort te Christiania verwacht.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 11 Junij.

In de zitting van het Huis der Lords van j.l. Maandag heeft de minister van oorlog, in antwoord op eene hem gedane vraag, een en ander betrekkelijk de in Britsche krijgsdienst zijnde buitenlanders medegedeeld. De vreemden-legioenen bestonden thans, zeide hij, uit 8552 Duitschers, 3013 Zwitsers en 3535 Italianen, dus te zamen uit 15,000 man, wier onderhoud dagelijks omstreeks 1100 pd. sterl. (*f* 13.200) kostte. Het Zwitsersche en het Italiaansche legioen zouden, naar hij hoopte, binnen weinige weken afgedankt zijn. Van het Duitsche legioen scheen een groot deel den wensch te hebben om naar de Kaap de Goede Hoop overgebragt te worden, hetgeen ook door Harer Majesteits gouvernement hoogst wenschelijk geacht werd, daar de volksaard van deze Duitschers overeenkwam met dien van de Hollanders, welke zich het eerst in de Kaapkolonie neergezet hadden; en er zouden eerlang, naar hij hoopte, maatregelen genomen worden om hen derwaarts over te brengen.

Het Huis der Gemeenten heeft gisteren avond weder beraadslaagd over de door den heer *Gibson* voorgedragen bill, strekkende om den eed der Parlements-leden in dier voege te wijzigen, dat ook Israëlieten dien kunnen afleggen. De tegenstanders van de toelating der Israëlieten als leden van het Parlement hebben, bij monde van sir *F. Thesinger*, een amendement voorgesteld, waarbij het tot dus ver bestaande formulier van den eed van trouw aan de Koningin (of den Koning) gewijzigd, maar de woorden »op het geloof eens Christens" behouden werden. Dit amendement, in 't breede o. a. bestreden door lord *J. Russell*, is verworpen met 159 tegen 110 stemmen, en vervolgens is tot de derde of laatste lezing der bill besloten. — Vroeger hebben besluiten van het Huis der Gemeenten, ten gunste van het toelaten van Israëlieten als Parlements-leden, meermalen schipbreuk geleden bij het Huis der Lords; of deze vergadering ook ditmaal zich daartegen zal verklaren, zal nader moeten blijken.

— De »vrienden van den vrede", verschrikt door den keer, dien de betrekkingen met de Vereenigde Staten dreigen te nemen, beginnen weder hunne bedrijvigheid te vertoonen. De leden der verschillende maatschappijen van den vrede, er onder begrepen de leden der deputatie die zich in 1853 naar Keizer *Nikolaas* begeven heeft, vergenoegen zich niet alleen met aan de Londensche dagbladen allerlei artikelen te zenden, waarin de oorlogzuchtige strekking van sommige partijen gebrandmerkt wordt, maar overdekken ook alle muren met aanplakbiljetten tegen hetgeen zij »de diplomatische ligtgeraaktheid" noemen. In de aanplakbiljetten der vredes-vrienden te Manchester wordt gezegd, dat de jaarlijksche uitvoer der Vereenigde Staten naar Engeland, voornamelijk graan en katoen — twee artikelen van eerste behoefte voor Engeland — het cijfer van 30 millioen £ bedragen, terwijl de uitvoer van Engeland naar de Vereenigde Staten afwisselt van 25 à 30 millioen. 3000 schepen, wier tonneninhoud gemiddeld 3 millioen is, worden uitsluitend gebruikt voor deze handels-transactiën. Het plakkaat voegt er bij, dat millioenen Engelschen hun bestaan vinden in den handel met Amerika, en besluit er uit, dat een jaar oorlogen met de Vereenigde Staten voldoende zou zijn om in Engeland een verschrikkelijk pauperismus, een algemeenen hongersnood en onvermijdelijke oproeren te weeg te brengen.

— De Italiaansche vlugtelingen zijn door hetgeen in het Parijsche congres, in de wetgevende kamer van Piëmont en in de dagbladen over Italië verhandeld is, in groote beweging geraakt. In eene *memorie* over de Italiaansche kwestie, welke hier dezer dagen in de Fransche taal uitgekomen is, wordt de Koning van Sardinië tot »nationaal regent van het Vereenigd Italie" geproclameerd.

— Het geheel getal der huwelijken in Engeland gedurende het jaar 1854 heeft 159,727 bedragen, van welke 134,109 volgens de voorschriften der gevestigde kerk gesloten zijn. Van de gehuwden waren 9220 mannen en 98,697 vrouwen minderjarig, 21,760 mannen weduwnaars en 14,396 vrouwen weduwen. Dat 47,843 bruidegoms en 68,175 bruiden met kruisjes op het huwelijksregister geteekend hebben, pleit niet sterk voor de algemeenheid van het onderwijs in de schrijfkunst hier te lande.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Junij.

Uit de overstroomde districten verneemt men, dat het water steeds vallende is.

De Keizer heeft van den gemeenteraad van Lyon een dankadres ontvangen, waarin o. a. voorkomt: »Gij hebt de inwoners van Lyon thans gedwongen u lief te hebben. Gij hebt de koudste harten veroverd. Men kan geen voetstap in onze straten doen, zonder uwen naam te hooren zegenen, en zonder gevoelig te worden over de blijken van dankbaarheid, die het hart der ongelukkigen vervult. De heilbeden zullen verhoord worden en de Hemel zal u beloonen in het kind dat Hij aan Frankrijk geschonken heeft."

De *Moniteur* wijst op de treffende omstandigheid, dat de Paus, vader der Kerk, en de Sultan, beheerscher der geloovigen, gemeenschappelijk hebben ingeschreven voor 15,000 en voor 40,000 francs ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood.

De maarschalk *Narvaez* heeft aan den prefect van politie 1000 francs voor de overstroomden gezonden. Tot gisteren zijn op de prefectuur van politie 614,459 francs inge-

komen. Op de in den *Moniteur* voorkomende lijst hebben de gezamentlijke spoorwegen voor 200,000 francs geteekend. Ook komen gaven van 25 en 50 centimes op de lijst voor.

— Kardinaal *Patrizi* is bij zijne aankomst te Parijs overal met groote geestdrift begroet. Het uiterlijke van dien prelaat, zegt het *Journ. des Debats*, is vol waardigheid en goedheid. Zijn gelaat boezemt eerbied in, en terwijl het ernst teekent, leest men er ook Christelijke nederigheid in.

Bij de aankomst voor zijne appartementen uit het rijtuig willende stappen, is de kardinaal *Patrizi* gevallen, zonder evenwel letsel te hebben bekomen. Bijgeloovige leiders — en die vindt men nog al in Frankrijk — zien daarin een slecht voorteeken. Zij herinneren zich, dat ook de keizerlijke prins is gevallen op den dag van den voorloopigen doop.

Ten gevolge van het aanbod des Keizers en der Keizerin, om peter en meter over alle kinderen te zijn die op denzelfden dag als de keizerlijke prins ter wereld kwamen, zijn bij het huis des Keizers 3600 aanzoeken ingekomen. De prefecten hebben inlichtingen wegens den toestand der gezinnen tot welke die kinderen behooren moeten inwinnen, en sommige nooddruftige onder deze hebben bereids onderstand ontvangen. HH. MM. zijn voornemens aan ieder dezer gezinnen een certificaat te doen toekomen, waaruit de door hen aan die kinderen betoonde gunst blijkt. Eene zekere som zal op het budget der civiele lijst des Keizers worden ingeschreven, en HH. MM. zullen zich met de zorg voor diegene onder de genoemde kinderen welke weezen worden, belasten. Die ouders welke den doop hunner kinderen tot dien van den prins hebben uitgesteld mogen kiezen door wien zij hen ter doop willen doen houden. Des verlangd, zullen de maires daarbij den Keizer vertegenwoordigen.

— De *Moniteur* zegt dat het gerucht omtrent eene door de Fransche regering te sluiten leening van allen grond ontbloot is.

— Het wetgevend ligchaam heeft ook de begrooting van inkomsten voor 1857 reeds ten einde gebragt en eenparig goedgekeurd.

Uit de opgaven, welke bij de staatsbegrooting voor 1857 overgelegd zijn, blijkt, dat het verbruik van sterken drank aanmerkelijk afgenomen is, en de inkomsten van de belasting daarop slechts 137 millioen uitgetrokken zijn. Het verbruik van den tabak neemt daarentegen sterk toe. Men rekent in 1857 eene bate van 165 millioen van sigaren en tabak te zullen trekken, dat is 100 millioen meer dan in 1840. Intusschen neemt de vervalsching met de belasting ook toe, daar men middel gevonden heeft om uit andere planten een dergelijk product te gewinnen. De inkomsten van de brievenpost gaan ook steeds vooruit, en zijn voor 1857 op 56 millioen berekend. De registratie en zegelregten zijn op 338 millioen gesteld, eene som welke die van eenige jaren vroeger verre overtreft.

Bij dat ligchaam is een wets-ontwerp ingediend, waardoor weder eene groote schrede voorwaarts gedaan wordt op het pad van handelsvrijheid. Het ontwerp strekt namelijk om alle nog overige verbodsbepalingen uit de tariefwetgeving te schrappen en ze te vervangen door grenstolregen van zulk een bedrag, als naar het oordeel des gouvernements noodig zal zijn om den nationalen arbeid tegen nadeeligen invloed van de mededinging des buitenlands te beschermen.

— De algemeene landbouw-tentoonstelling is heden gesloten. Men had verwacht dat aan de ingezetenen dier Fransche provinciën, welke door den watersnood tot nog toe belet waren deze geheel eenige verzameling in oogenschouw te nemen, daartoe gelegenheid zou gegeven worden door den dag der sluiting te verschuiven. Maar dit schijnt niet te hebben kunnen geschieden omdat het verblijf in een besloten gebouw, hetwelk door sommigen eene groote broeikast genoemd wordt, voor de gezondheid van het vee nadeelig werkte.

Gisteren zijn de prijzen aan de bekroonden bij de tentoonstelling uitgereikt.

— Generaal *Williams*, de heldhaftige verdediger van Kars, is gisteren aan den Keizer voorgesteld. Zaturdag l.l. heeft de Engelsche ambassade dat legerhoofd een feestmaal aangeboden.

De maarschalk *Randon*, gouverneur generaal van Algerië, is te Marseille aangekomen en onmiddellijk naar Parijs vertrokken, waar hij heden avond is aangekomen.

De graanoogst is in Afrika uitmuntend. In Marseille zijn de prijzen der granen dalende.

— De industrie, die hier wordt uitgeoefend om annonces te verspreiden, ontwikkelt zich meer en meer. Overal en ten allen tijde ziet men advertentiën en aanbevelingen, tot zelfs op de borden en schotels in de restauratiën. Nu heeft men zelfs aan den prefect der Seine verlof gevraagd om de binnenste ruimte der digestere Morgue, alwaar de gevonden lijken worden tentoongesteld, opdat zij door de betrekkingen en vrienden kunnen opgeëischt worden, voor annonces te gebruiken.

— Het geregtshof heeft in zake het geheime genootschap *la Militante* 37 aangeklaagden tot eene gevangenisstraf van 6 maanden, tot 2 jaren en eenigen hunner bovendien tot eene geldboete elk van 100 francs veroordeeld; slechts één der aangeklaagden is vrijgesproken.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Junij.

Gisteren heeft hier te lande de gewone verkiezing plaats gehad van leden voor de Kamer der Gedeputeerden. Op zeer weinige uitzonderingen na, heeft de clericale partij allerwegen de bovenhand behouden, en het middel weten te vinden om de invloedrijkste kandidaten der liberale partij uit de Kamer verwijderd te houden. Alleen te Luik is de liberale partij meester gebleven.

Als een bewijs, welke middelen de clericale partij heeft aangewend om op de kiezers te werken, mogen de volgende zinsneden strekken uit eene circulaire die algemeen is verspreid:

» Kiezers! Het vaderland is in gevaar. Het geloof uwer vaderen wordt bedreigd. De vrijmetselaars en hunne trawanten willen het vernietigen en zij spannen strikken om u medepligtig te maken. Hun God is het goud; hun Paus is de heer *Frère* en dien gehoorzamen zij als slaven. De heer *Frère* wordt door het goedgezinde gedeelte der bevolking verafschuwd. De constitutie is aan de vrijmetselaars niet meer voldoende. Zij verlangen eene door *Goffin* voorgeschrevene en bestuurde democratische en socialistische republiek. Zij wenschen de ontbinding van het leger, om u door regeringloosheid te kunnen onderdrukken. Zij verlangen de vernietiging van weeshuizen, hospitalen, enz. enz., die zij kloosters noemen, en waarom? om zich van de inkomsten meester te maken, waarmede zij nationale werkplaatsen zullen oprigten en waarvan zij de hoofdbestuurders willen zijn. Daarna komt de verdeeling der goederen aan de beurt, een geliefkoosde en lang gekoesterde wensch van de luiaards die niets bezitten. Zij zullen uwe huizen en landerijen ontnemen, onder voorwendsel, dat gij Christenen zijt, die zij, in hunne Heidensche taal, kranke hersenen, versteende mumiën of een verbasterd geslacht noemen. Zij zullen zich met goederen, de vrucht van uwen arbeid en uw zweet, verrijken, om hunnen gouddorst en lust naar zingenot te lesschen, om hunne zonen en dochteren te begunstigen..... Het is aan u om de onbekwaamheid en schijnheiligheid te verstooten. 't Is aan u, om ons bij te staan. Gij zijt gewaarschuwd, doet uwen pligt! De gevolgen zijn voor uwe verantwoordelijkheid, maar aan u ook de eer der overwinning."

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 12 Junij.

Z. M. de Koning is heden namiddag te $7\frac{1}{4}$ uur met een buitengewonen trein van het Loo in deze residentie teruggekeerd.

— Bij kon. besluiten van den 9den Junij zijn benoemd: tot substituut-officier bij de arr.-regtbank te Amsterdam, jhr. mr. *C. H. Backer*, thans regter-plaatsvervanger in die regtbank; en tot plaatsvervangend kantonregter te Arnhem, mr. *O. E. G. graaf van Limburg Stirum*, advokaat aldaar.

— Het schijnt de aandacht van den minister van oorlog tot zich te hebben getrokken, dat er tegenwoordig een zoo ruim gebruik wordt gemaakt van het aanbieden van geschenken, niet alleen door officieren, maar zelfs door militairen van minderen rang, aan hunne chefs, wanneer deze de dienst verlaten of tot andere functiën geroepen worden. Hoewel daarin alle betamelijke vrijheid willende laten, meent de minister evenwel, dat door dit menigvuldig gebruik, die onderscheidingen dat karakter welligt niet meer hebben als vroeger, maar dat eene zekere zucht tot navolging of om niet minder te worden beschouwd, de oorzaak kan worden van een zedelijken dwang. Dezer dagen heeft de minister daarop het leger gewezen en den korps-kommandanten gelast, nauwkeurig toe te zien, dat niemand, in deze, ook maar in de verte, de minste zedelijke dwang worde aangedaan; eene aangelegenheid, èn om den aard en het gewigt der zaak, èn om den tegenwoordig benarden tijd, den minister gewigtig genoeg voorkomen, om daarop bepaaldelijk te attenderen.

— De hooge raad der Nederlanden heeft, bij arrest van gisteren, het beroep in cassatie, ingesteld door *Adrianus Blom*, die door het prov. geregtshof in Zuid-Holland, ter zake van moord, tot de doodstraf is veroordeeld, verworpen.

Men verneemt dat door den ter dood veroordeelde, een rekest van gratie aan Z. M. den Koning is ingediend.

— De beroemde taalkundige en dichter prof. *Hoffmann von Fallersleben*, is alhier aangekomen; hij zal zijn verblijf aan letterkundige nasporingen wijden.

— Heden heeft, op de begraafplaats Eik en Duinen, de onthulling plaats gehad van het gedenkteeken op het graf van wijlen den vice-admiraal *Rijk*.

— De *N. Noordbrabander* zegt, dat in Eindhoven niets bekend is van eene overtreding der wet op de kerkgenootschappen, die volgens eenige dagbladen dezer dagen daar wederom zou hebben plaats gehad.

AMSTERDAM, 13 Mei.

Gisteren morgen is Z. K.K. H. de aartshertog *Maximiliaan* van Oostenrijk met gevolg naar Noord Holland vertrokken, om Zaandam, het dorp Broek en andere plaatsen in oogenschouw te nemen.

Heden morgen te 6 uur is Z. K.K. H. uit de hoofdstad naar Arnhem vertrokken en weder van daar naar Duitschland teruggekeerd.

Z. M. de Koning heeft Z. K.K. H. den aartshertog begiftigd met het grootkruis der orde van den Ned. Leeuw; verder den Oostenrijkschen graaf *v. Mensdorff Pouilly* mede met het grootkruis dier orde; terwijl de graaf *van Hadik*, kamerheer van Z. K.K. H., is benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon met de ster; de baron *de Pont*, secretaris, en de ordonnans-officier *Coopmans* tot ridders der orde van den Ned. Leeuw; staatsraad *Scherzenlechner* en de geneesheer *Trogher* tot ridders der orde van de Eikenkroon.

GORINCHEM, 12 Junij.

Gisteren avond omstreeks 5 uur is ten gevolge eener doorbraak in den Maasdijk over Andel, het geheele zoogenaamde Monnikenland, dat eene oppervlakte van ruim 150 bunders hooi en bouwland heeft, onder water geloopen. Na dien dijk gedurende ruim acht dagen met groote kosten door honderden arbeiders dag en nacht te hebben laten bewaken, dacht men, bij den val van het water, dat hij behouden was, en bedankte men daarom gisteren ochtend al de arbeiders op 8 na, welke er nog één nacht de wacht zouden houden. Het water had den dijk echter ondermijnd, en toen gezegde arbeiders het van onderen zagen doorwellen en toeschoten om het te stoppen, stortte de kruin in en werden zij met het water is een eind weegs het land opgeworpen. Men berekent de schade op ruim ƒ 40,000.

ZWOLLE, 12 Junij.

In de volgende week zal alhier worden aanbesteed de aanleg eener telegraaflijn van Zwolle naar Kampen.

— Naar luid van te Enschedé ontvangen berigten, zoude er gegronde hoop bestaan dat door het bestuur der Rijnspoorwegmaatschappij concessie voor een zijtak van dien weg van af Westervoort of Zevenaar door den Achterhoek van Gelderland over Enschedé naar Rheine zal worden gevraagd. Dit berigt is te Enschedé met blijdschap vernomen.

Op eene Maandag aldaar gehoudene bijeenkomst heeft men de algemeene belangstelling in deze gewigtige zaak kunnen opmerken. Onmiddellijk werd besloten om voor een zeker bedrag in te schrijven voor het benoodigde kapitaal, dat ongeveer vier millioen zal bedragen, en deze inschrijving heeft reeds dadelijk de voor Enschedé aanzienlijke som van ƒ 235,000 bedragen.

— In de afgeloopen week zijn uit de stad en het ambt Almelo een aantal personen vertrokken naar Sleeswijk-Holstein, die daartoe waren overgehaald ten einde als wevers aldaar werkzaam te zijn. Behalve de toezegging van ruime verdiensten, worden zij kosteloos ter bestemmingsplaats overgebragt, terwijl bovendien, indien het hun mogt tegenvallen, na aldaar eenigen tijd te zijn verbleven, hun eveneens kostelooze terugvoer is verzekerd. — Dat gebrek aan wevers in Sleeswijk-Holstein zou ook zeer te stade kunnen komen aan die vele fabrijkarbeiders in Zeeland, die door het staken der weverijen van de heeren *Salomonson* zonder werk zijn.

ASSEN, 14 Junij.

Gisteren hebben opvolgelijk voor het provinciaal geregtshof alhier teregt gestaan vijf bedelaars-kolonisten van Veenhuizen, met name *C. J. Everts*, *A. Sanders*, *Veenhof*, *B. Raap* en *J. T. Schuurman*, beschuldigd van brandbrieven te hebben geschreven, ten einde van de geadresseerden geld te bekomen. Zij bekenden allen het hun ten laste gelegde misdrijf, en de twee laatsten, die soortgelijke brieven aan den heer *Oortwijn* te Groningen, als getuige in de zitting tegenwoordig, hadden geschreven, verklaarden bovendien, dat, als zij weder los kwamen, zij hun woord zouden houden, en alsnog het huis of de fabrijk van den heer *O.* in brand zouden steken. Gevraagd naar de reden van dit nu schandelijk en misdadig voornemen, zeide *Raap*, dat hij hevige begeerte naar wraak hem daartoe dreef, en *Schuurman*, dat, hoewel hij den heer *O.* volstrekt niet kende, hij aan zijn kameraad *Raap* met een duren eed beloofd had, om die daad te doen, zoodra hij maar kon, en hij, als man van eer (!!) zijn woord zou houden. De heer procureur-generaal concludeerde tot schuldigverklaring en tot toepassing van eene gevangenisstraf van vijf tot vijftien jaren. Het is in het belang der maatschappij te hopen, dat, althans de beide laatsten, voor zoo langen tijd mogelijk, onschadelijk gemaakt worden. Op Maandag aanstaande is d uitspraak bepaald.

— Van den 7den Mei af tot en met den 6den Junij l.l. zijn bij de arr.-regtbank alhier 67 personen veroordeeld wegens bedelarij. Het zijn grootendeels menschen die onlangs uit de koloniën ontslagen zijn en daarin wenschen terug te keeren. Om het de politie gemakkelijk te maken, komen zij bij de geregtsdienaren in het paleis van justitie alhier bedelen, en worden dan dadelijk aangehouden.

GRONINGEN, 14 Junij.

In de vergadering der *algemeene vereeniging tegen het pauperisme*, gisteren alhier gehouden, en voorgezeten door den heer S. Blaupot ten Cate, werden, als gewoonlijk belangrijke onderwerpen ter sprake gebragt, en besluiten genomen, die eene verdere strekking hebben dan zich te bepalen alleen tot de leden der vereeniging. Wij stippen slechts de volgende behandelde punten aan: de heer de Sitter gaf verslag nopens het tweede congres voor het armwezen, dezer dagen te Amsterdam gehouden en waar de vereeniging door eenige leden vertegenwoordigd was. Uit een rapport van den heer Post bleek, dat de consumtie van konijnen in onze provincie reeds zeer aanmerkelijk is, daar hier dit jaar meer dan 10,000 konijnenvellen in den handel zijn gekomen. Den slager Goudberg alhier werd de uitgeloofde premie van ƒ 25 toegekend, als hebbende de meeste konijnen geslagt en in consumtie gebragt. Het voorloopig rapport der commissie nopens de zaak van het zeepsop leerde, hoe het verzamelen van dat anders verloren sop zeer belangrijke diensten kan bewijzen aan de fabrikaadje van gas voor de verlichting. Uit hetgeen werd medegedeeld nopens de invoering van nieuwe zijdewormen in Europa bleek, dat ook voor onze streken die zaak met der tijd zeer belangrijk zal kunnen worden, en met name ook voor de kleine landbouwers en arbeiders. Daarna hadden er zeer gewigtige discussiën plaats over reeds in vorige vergaderingen behandelde, maar nog onafgedane zaken, als: verpligt schoolonderwijs (waaromtrent de vereeniging zich laatstelijk nog aan de Tweede Kamer had geadresseerd); noodzakelijkheid van het oprigten van nijverheidsscholen enz.; de zaak van de bewaarscholen (beide welke punten, bij gelegenheid van de behandeling der wet op het lager onderwijs, hier in den laatsten tijd inderdaad vooruit zijn gekomen, hoezeer daarvan practisch nog niet veel moge blijken); regeling der zaken van de openbare of algemeene gezondheid, en politie-maatregelen, te nemen ten aanzien van de zaak der koepokinenting (welke beide onderwerpen nog steeds op regeling wachten, door de onbegrijpelijke onverschilligheid, die hen beheerscht, welke deze zaken moesten tot stand brengen, hoezeer intusschen de algemeene opinie al meer en meer eenstemmig wordt ten aanzien van de noodzakelijkheid van de gewensche maatregelen); de zaak van de belasting op de vrouwelijke dienstboden; landverhuizing naar Suriname en Zuid-Afrika; Amerikaansch spek (dat thans ook hier te lande verkrijgbaar is); het verloren gaan van stoffen, die behouden en tot vermeerdering van welvaart aangewend kunnen worden; — de zaak van het mais-meel en de broodfabrijken; — omtrent alle welke onderwerpen òf nieuwe ter zake dienende opmerkingen werden gemaakt, òf ook besluiten werden genomen, die de zaken bij de Hooge Regering of de Tweede Kamer der Staten Generaal aanhangig zullen maken. Wij kunnen een en ander hier niet uitvoeriger mededeelen, maar verwijzen naar de handelingen der vereeniging zelve, die toch wel spoedig het verslag dezer vergadering zullen bekend maken.

Wij voegen er nog slechts bij, dat tot afgevaardigde der vereeniging op het internationale congres van weldadigheid, dat den 15den September e.k. te *Brussel* zal plaats hebben, benoemd is de heer de Sitter, terwijl de aftredende leden des bestuurs, de heeren ten Cate, Hofkamp en Post, werden herkozen, en in plaats van den heer T. Borgesius, (die, om afstand en velerlei andere bezigheden, verzocht had niet weder in aanmerking te komen) tot lid van het bestuur benoemd werd ds. Braak, te Eppenhuizen.

— De verjaardag van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden werd gisteren op gebruikelijke wijze herdacht door het uitsteken der vlaggen en werden des avonds een aantal onschadelijke vuurwerken afgestoken.

— De muzijk van het korps hoornblazers van het 7de regement infanterie zal, naar wij vernemen, van nu af niet meer des Zondags, maar alleen des Vrijdags avonds van 8—9 uur op de Groote Markt worden uitgevoerd.

— In de vergadering van de commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in deze provincie van den 13den en 14den Junij zijn geëxamineerd als en bevorderd: tot vroedmeester voor het land, A. Holsheimer, plattelands heelmeester te Termunten; tot apotheker voor eene stad, H. Bennema.

— In de gemeente *Middelstum* is de longziekte bij het rundvee in het land van den landbouwer J. D. Huizinga, op den Deel, ontdekt bij eene der aldaar weidende melkkoeijen, welke, op hooger last den 11den dezer gedood zijnde, door den veearts D. van Setten Sr. bevonden is in erge mate door de longziekte aangetast te zijn, en ten gevolge van dien met huid en al begraven. De overige in hetzelfde land loopende 14 stuks runderen, welke ter beschikking van het bestuur gesteld zijn, bevinden zich alle nog schijnbaar gezond; inmiddels is de verboden kring door palen aangeduid. Hoedanig de besmetting aldaar ontstaan is, kan niet nagegaan worden, aangezien de besmette koe in het voorjaar van 1855 te Uithuistermeeden is aangekocht van iemand welke die koe van kalf af gehad had.

— Het jaarlijksche feest van de zangvereeniging » *Oldambt en Westerwolde*" werd gisteren te *Veendam* gehouden. Te 10 uur vereenigde men zich bij den logementhouder Bakker. Te 12 uur had er in de Hervormde kerk een orgelconcert plaats. Te $2\frac{1}{2}$ uur werden de feestliederen in de kerk uitgevoerd, waarvan de toegang alléén tegen betaling was geopend. Des avonds te 8 uur werd een luchtballon opgelaten bij Duintjer, alwaar mede van 9 tot 11 uur onderscheidene vuurwerken werden afgestoken. Overigens was er bij Bakker en Everts in den loop van den dag muzijk en des avonds bal; terwijl gedurende den geheelen dag, een groot getal menschen bovengenoemd feest bijwoonde.

— Naar wij vernemen, moet er aan de akademie te Utrecht een conflict zijn ontstaan tusschen een student, die op eene dissertatie, door hem zelven vervaardigd, publiek promoveren wilde, en tusschen de faculteit, die hem zulks niet wil toelaten, tenzij hij eene zinsnede in zijne dissertatie òf weglaat òf verandert. De student, in de zinsnede niets ziende wat strijdig is met de orde of de goede zeden, en zijne dissertatie reeds hebbende laten afdrukken, moet schriftelijk aan de faculteit hebben berigt, dat hij aan die voorwaarde niet zal voldoen, voordat hieromtrent het collegie van curatoren, tot 't welk hij zich dadelijk zou gaan wenden, had uitspraak gedaan. Naar men ons verzekert, moet de bedoelde zinsnede daarom ergerlijk in het oog van de faculteit zijn, omdat de student, daarin bij uitsluiting van zich zelven sprekende, het woord *wij* (*nobis* voor *mihi*) naar de wijze der publicisten heeft durven gebruiken.

Wij vertrouwen in staat gesteld te zullen worden, om aan onze lezers mede te deelen, hoe de zaak is afgeloopen. *Het is eene zaak eenig in hare soort.* (*Amersf. Ct.*)

— De algemeene vergadering der Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank zal gehouden worden te 's Hertogenbosch, den 9den en 10den Julij a.s.

— In het jaar 1837 waren in ons land in verschillende fabrijken 72 stoommachines, te zamen van een vermogen van 1120 paardenkracht. — Op den 1sten Januarij 1854 telde men in 378 fabrijken en werkwinkels 392 machines, met een vermogen van $7193\frac{1}{2}$ paardenkracht en 587 ketels. — Op den 1sten Januarij 1855 in 428 fabrijken en werkwinkels 464 machines, met een vermogen van omstreeks 8000 paardenkracht en 647 ketels.

Ook bij de scheepvaart wordt de stoom meer en meer toegepast: in 1837 hadden wij slechts 30 stoombooten met 58 machines en van 2200 paardenkracht; op den 1sten Januarij 1854 100 stoombooten met 118 ketels en van 6911 paardenkracht, — en op den 1sten Januarij 1855 108 stoombooten met 126 ketels en van 7615 paardenkracht.

Vervolg van den afloop der verkiezingen tot leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Hoofdkiesdistrict *Hoorn.* Uitgebragte stemmen 1364. Van onwaarde 25; volstrekte meerderheid 669. Herkozen de heer mr. P. M. Nolthenius. De heer A. S. van Nierop bekwam 313 stemmen.

Hoofdkiesdistrict *Middelburg.* Herkozen de heer mr. D. van Eck, met 778 van de 1232 geldig uitgebragte stemmen.

Hoofdkiesdistrict *Goes.* Uitgebragte stemmen 820. Hiervan waren van onwaarde 32; volstrekte meerderheid 395. Herkozen het aftredend lid mr. J. J. van Deinse, met 409 stemmen. De heer B. P. G. van Diggelen erlangde 320 stemmen.

Hoofdkiesdistrict *Eindhoven.* Uitgebragte geldige stemmen 880. Herkozen de heer mr. J. B. Bots met 840 stemmen.

Hoofdkiesdistrict *Boxmeer.* Herkozen de heer mr. J. B. J. Hengst met 703 stemmen. De heer mr. van der Wijst bekwam er 88.

De algemeene uitslag der verkiezingen is geweest dat 1) van de 34 aftredende leden 25 zijn herkozen, te weten: de heeren Blaupot ten Cate, Westerhoff, van Heiden Reinestein, Dirks, Sloet tot Oldhuis, van Hoevell, Schimmelpenninck v. d. Oye, van Lijnden, Dommer v. Poldersveldt, van Goltstein, Nolthenius, Godefroi, Stolte, Gevers van Endegeest, Hoekwater, van Bosse, Elout van Soeterwoude, van Eck, van Deinse, Storm, Beens, Bots, Thorbecke, Strens en Hengst.

2) dat de heer Thorbecke bovendien te Deventer is gekozen in plaats van het aftredend lid, den heer Storm van Gravesande.

3) dat tot nieuw lid is benoemd de heer Duymaer van Twist, in plaats van den heer van Lennep.

4) dat nog eene herstemming moet plaats hebben tusschen de heeren Wijbenga, aftredend lid, en Idzerda; van Engelen en van Reede van Oudtshoorn, aftred. lid; van Nierop en van Foreest, aftred. lid; Metman en de Brauw, aftr. lid; Groen van Prinsterer, aftr. lid, en Gevers Deynoot; v. d. Poel, aftr. lid, en Blussé van Oud Alblas; de Poorter, aftr. lid, en Verheijen.

De minister van binnenlandsche zaken heeft bepaald dat de herstemmingen zullen geschieden op Dingsdag den 21sten Junij aanstaande.

Het groote nieuws van den dag, de uitslag der verkiezingen, wordt overschaduwd door een ander groot nieuws, namelijk door het verzoek om ontslag van den minister van buitenlandsche zaken.

De *Utr. Ct.* wil een bepaald verband zien tusschen dit verzoek om ontslag — 't welk intusschen nog niet is aangenomen, zoodat ten onregte reeds gesproken wordt van eene *aftreding* van den heer van Hall — en den loop dien de verkiezingen dreigden te nemen en werkelijk, volgens dat blad, hebben genomen.

De *Arnh. Ct.* daarentegen wil dat verzoek niet hebben toegeschreven aan den uitslag der verkiezingen en de zegepralen door de constitutioneele partij behaald, daar het toch reeds was gedaan vóór nog eene enkele keuze bekend kon zijn. Dat blad zoekt daarom de oorzaak in eene uitbarsting der sedert lang bestaande oneenigheid tusschen de leden van het ministerie, in verband met de kritieke omstandigheden, die het te gemoet ging.

Hiermede stemt overeen het *Residentieblad*, dat zegt, dat de heer van Hall zijn ontslag aan den Koning heeft aangeboden op grond van verschil van gevoelen, 't welk zich sedert

eenigen tijd over onderscheidene belangrijke kwestiën in den boezem van het kabinet had vertoond, vooral met betrekking tot het budget van oorlog voor 1857.

Het *Dagblad van 's Gravenhage* evenwel beweert, dat de aanleiding tot het besluit van den minister van buitenl. zaken niet moet worden gezocht in verschil van gevoelen ten aanzien van de begrooting voor het departement van oorlog, maar dat men in goed onderrigte kringen stellig meent te weten, dat het ontslag van den baron VAN HALL reeds vóór eenige maanden gevraagd, doch alstoen, met het oog op de buitenlandsche politiek, voorloopig ingetrokken, thans op nieuw gevraagd is, op grond van gevorderden leeftijd en behoefte aan rust.

De *Amst. Ct.* eindelijk spreekt ook van behoefte aan rust, maar voegt er bij, dat verschil van meening met den minister van oorlog, hoewel *niet* over de aanstaande begrooting voor dat departement, z. exc. vooral tot het vragen van ontslag heeft bewogen. Men weet, dat de minister van oorlog eenigzins overhelt tot den kant der anti-revolutionaire partij, en dat o. a. in de kwestie over het ontwerp van wet op het lager onderwijs, de zienswijze van die partij geheel staat tegenover het beginsel in het tegenwoordig ontwerp voorgesteld.

Men spreekt er tevens van, dat dit ontslag geen op zich zelf staand geval is, maar dat dit voorbeeld door nog andere zijner ambtgenooten zou worden gevolgd, waaruit, zoo zich dit laatste bevestigt, eerlang eene ministeriële crisis zou geboren worden.

Welke ambtgenooten hiermede zijn bedoeld, wordt niet opgegeven. De tijd zal weldra opheldering geven, en tevens aantoonen, in welke rigting het nieuwe ministerie — indien het verzoek daartoe leidt — het roer van staat waarschijnlijk sturen zal.

De telegraaf meldt ons heden, dat ook de minister van justitie zal aftreden.

De eerstvolgende bijeenkomst van de Tweede Kamer, welke bepaald was op Dingsdag den 17den Junij a.s., is tot nadere bijeenroeping uitgesteld, inzonderheid ook wegens het verzoek om ontslag van z. exc. den minister van buitenlandsche zaken.

Z. exc. de minister van marine heeft bij de beantwoording der bedenkingen, in de afdeelingen der Tweede Kamer ter sprake gebragt, nopens de voorgestelde bepalingen op de loodsdienst voor zeeschepen, een, naar aanleiding van eenige dezer bedenkingen, eenigzins gewijzigd ontwerp ingediend.

Uit de memorie blijkt, dat de Regering geenzins deelt in de vrees, dat de uitbreiding van het staats-monopolie tot a de takken van de loodsdienst, aanleiding zal geven tot meerdere klagten over de waarneming van die dienst. De klagten over de genoemde dienst, waar die onder het rijksbestuur is gebragt, worden doorgaans ongegrond bevonden, en bij de duizenden schepen, welke jaarlijks worden geloodsd, zijn die klagten niet noemenswaardig.

De Regering meent, dat de bedenkingen tegen de vereeniging van de gemeente-loodsdienst met de rijks-loodsdienst door de meerderheid der leden genoegzaam zijn wederlegd. Daar bestaat, volgens het oordeel der Regering, geene wettelijke verpligting voor het rijk tot het verleenen van onderstand aan het personeel der gemeentelijke loodswezens, hetwelk niet bij het rijks loodswezen kan worden aangenomen. De daarop gestelde regelen zijn dan ook te zeer uiteenloopende. De bestaande loodskassen zijn ook niet te beschouwen als het eigendom dezer loodsen, in dien zin, dat zij, bij eene opheffing, de vrije beschikking daarover zouden hebben, en de gemeentebesturen zullen, naar het inzien der Regering, deze kassen tot het verzorgen van oude loodsen kunnen aanwenden.

De Regering meent niet te kunnen instemmen met het gevoelen, dat de inkomsten van het loodswezen waren en nog zijn inkomsten van den Staat, en de uitgaven staats-uitgaven. De dienst is eene openbare, ten behoeve van den handel; eene dienst, waarvan de Regering alleen het beheer en het toezigt op zich heeft genomen.

Bij de memorie is eene nieuwe begrooting overgelegd, sluitende met eene bate van *f* 7078.08, en gegrond op de gemiddelde ontvangst der loodsgelden over 1853—1855.

De memorie staat hierna bij de verschillende bepalingen afzonderlijk stil en zegt daarbij ten opzigte van dit gewest het volgende:

» Ter voldoening aan den wensch om eenige inlichting te bekomen omtrent de vestiging der loodsstations in het 1ste district, wordt hier medegedeeld, dat Oostmahorn, hoewel geene haven hebbende, wel waarschijnlijk als loodsstandplaats voor het Friesche zeegat zal moeten aangewezen worden, vermits Schiermonnikoog, als door gronden en ondiepten omgeven, welke de loodsvaartuigen verhinderen zouden met elken stand van het getij te vertrekken, en waar zij des winters, bij felle vorst, al spoedig ingevrozen zouden zijn, wanneer het zeegat nog bevaarbaar is, niet in aanmerking kan komen, en Zoutkamp, waarop aanvankelijk het oog gevestigd was, als loodsstandplaats van zelf zoude vervallen bij de uitvoering van voorgenomene afdammingswerken.

» Delfzijl wijst zich als van zelf aan tot loodsstandplaats voor de Eems."

Te Antwerpen is dezer dagen verspreid het volgend manifest van het *Nederlandsch Kunstverbond*, ter gelegenheid van 's Vorsten 25jarige troonsbeklimming:

» België nadert eerlang een gewigtig tijdstip, dat, blijkens alle voorteekenen, met eene opbruisende vreugde zal gevierd worden, daar het staatsbestuur alles inspant om dit jubelfeest zoo veel mogelijk een algemeen nationaal karakter te geven. Wij bedoelen den 25sten verjaardag van 's Vorsten troonsbeklimming.

Luidruchtig, schitterend inderdaad zal men den 21sten Julij huldigen.

En als de Koning, bejegend door zoo vele wenschen van heil, omringd door gansch eene jubelende natie, zich mogt verbeelden dat er niets meer ontbreekt aan het geluk zijns volks, mogen wij hem dit vertoog voor oogen leggen.

Want die *vijfentwintig jaren* hebben bij den Vlaming, bij elken waren Zuid-Nederlander geen onverdeeld gevoel tot jubelen opgewekt.

En trouwens, wat mogen, wat kunnen wij doen wanneer het kanon den dag zal aankondigen, dien wij zoo gaarne *zouden* maar niet kunnen vieren? Wat kunnen wij doen?... Enkel God danken, dat Hij ons 25 jaren rust en vrede geschonken heeft, vrede, die dan ook elken geesel, elke plaag, al de ellende die het volk beproefde, eenigzins dragelijk maakte; maar tevens zal er in onze ziel eene stem zijn, de stem der nationaliteit, die ons zegt:

Sinds *vijfentwintig jaren* zijt gij, Vlamingen, miskend, verdrukt en vernederd.

Sinds *vijfentwintig jaren* wordt gij in eene vreemde taal aangesproken, gehoord, gevonnisd en geregt.

Sinds *vijfentwintig jaren* hebt gij Fransch geld, een Fransch hof, eene Fransche wetgeving, een Fransch bestuur, een Fransch leger, een Fransch geregt; — alles wat tot de uitroeijing uws geslachts helpen kunne.

Reeds *vijfentwintig jaren* vraagt gij te vergeefs een regt, dat u de grondwet toekent: » Gelijkheid voor allen en in alles"

Sinds *vijfentwintig jaren* heeft de regering alles aangewend om, onder den steeds groeijenden Franschen invloed, dat eenige te versmoren wat u nog als Nederlander overbleef: uwe taal — het vaderland der ziel.

Sinds *vijfentwintig jaren* zijt gij vreemdelingen op uwen eigen grond.

Wanneer die dag aanbreekt, zal alles ons zeggen: Jubelt zoo gij den vorst bemint, want het is heden 25 jaren dat hij het staatsroer in zijne wijze handen heeft. En de stem in ons binnenste zal antwoorden: Wij beminnen wel den vorst dien de Voorzienigheid ons heeft toegezonden; wij beminnen onze instellingen, — onze regering — maar worden wij wederkeerig bemind?

Tijd en ondervinding hebben die vraag reeds lang opgelost. Sinds *vijfentwintig* jaren is de Waal het bevoorregt, bedorven kind der regering — de Vlaming verstooten en miskend.

Voor den eenen is alles te verkrijgen, omdat hij door zijne geboorte slecht Fransch kent; voor den anderen is niets te bekomen, omdat het lot hem eene Vlaamsche moeder gaf.

Weest Fransch, roept men ons toe, en alles zal gedaan zijn. Ha! weest Fransch! verbastert u!

Verbrand uwe geschiedenis.

Verloochent uw voorgeslacht.

Laat u van uwen wortel rukken, waarop gij vóór eeuwen gegroeid zijt.

Verliest al wat den Nederlander kenmerkt.

Verkoopt het vaderland uwer ziel.

Vergeet uwe afkomst, den roem dien gij in vorige eeuwen als Vlamingen gewonnen hebt; en — alles zal gedaan zijn!....

En wat zouden wij dan meer zijn dan Negers in eene planterij; dan de Indianen in eene Engelsche kolonie? — Die wonen ook in hun geboorteland; maar hoe wonen zij er?

Ach, hoe gaarne zouden wij den vorst bewijzen onzer diepe verkleefdheid geven, indien wij met ieder jaar zijner regering onzen zedelijken ondergang niet gevoeld hadden, indien wij met den vijfentwintigjarigen jubel zijner troonsbeklimming, niet tevens het 25ste jaar onzer verdrukking, der miskenning onzer heiligste regten, ja bijna de lijkdienst van ons moreel volksleven te vieren hadden.....

Ziedaar wat wij in plaats van den gevraagden harpzang der regering toesturen. — En hij die, of om ingebeelde eer, of om eene ellendige spotsom, iets anders van zijne pen verkrijgen kan, is in geweten geen dichter, in de ziel geen Vlaming! geen Nederlander!

AANBESTEDING.

Op Maandag den 23sten dezer, des middags te 12 uur, zal, door den commissaris des Konings in deze provincie, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, in een der vertrekken van het provinciehuis alhier, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat in het 1ste district, onder nadere approbatie, in het openbaar, bij enkele inschrijving worden aanbesteed: *Het onderhouden der zeeweringen wederzijds Delfzijl, van den 1sten Julij* 1856 *tot en met den 30sten Junij* 1859.

De gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van voorschreven werken ter provinciale griffie kennis nemen, terwijl het bestek op de gewone plaatsen ter lezing ligt, en nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den hoofd-ingenieur en bij den ingenieur van den waterstaat te Groningen.

KERKNIEUWS.

Bij kon. besluit van den 4den dezer, zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gemeenten te Rottum, op dr. C. P. HOFSTEDE DE GROOT, kandidaat; te Thesinge, op J. DE RAADT OFFERHAUS, kandidaat; te Garshuizen, op J. M. DOORENBOS, H.z., pred. te Schingen en Slappeterp; te Britsum, (uitgebragt door het klassikaal bestuur, doende wat des kerkeraads is), op G. WETSELS, pred. te Wommels en Hijdaard; te Leeuwarden, op J. ROMENIJ, pred. te Geervliet; te IJsselmuiden, op J. B. NIJHOFF, pred. te Vaassen; te Baardwijk en den Elshout, op C. H. VAN DAM, pred. te Nederhemert; te Kruisland, op L. SLOTEMAKER, kandidaat, en van de Remonst.-Geref. gemeente te Rotterdam, op C. P. TIELE, pred. te Moordrecht.

— Bij de Herv. gemeente van Oostrum is beroepen, ds. P. VAN KLEFFENS, pred. te Oenkerk, Giekerk en Wijns.

— Te Zaamslag is beroepen ds. D. NIESSEN, pred. te Zoutelande.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, 14 Junij.

Men wil hier als stellig weten, dat de heer *Donker Curtius* zal aftreden als minister van justitie.

LONDEN, 14 Junij.

Lord *Clarendon* heeft in de zitting van het Huis der Lords van gisteren avond, op eene interpellatie van lord *Derby*, geantwoord, dat de Amerikaansche gezant *Dallas* hem Woensdag eene depêche van het Amerikaansche gouvernement had medegedeeld, inhoudende, dat de ophelderingen door het Britsche kabinet gegeven, voldoende waren, wat het feit betreft, dat aan den Engelschen gezant geene instructiën gegeven waren, en dat deze ook niet de bedoeling had om de Amerikaansche wetten ten opzigte van de aanwerving in vreemde krijgsdienst, te schenden; maar dat die ophelderingen niet genoegzaam voldeden, wat de personen van *Crampton* en de 3 Engelsche consuls betreft. Dien ten gevolge had de president *Pierce* besloten hen allen terug te zenden. — Lord *Clarendon* heeft er bijgevoegd, dat het Britsche kabinet nog niet besloten was ten opzigte van den weg dien het zoude volgen, maar dat hij van het te nemen besluit op zijn tijd mededeeling aan het Parlement zoude doen. — *Dallas* heeft ook aan hem de lezing gegeven van eene depêche betreffende de kwestie van Centraal-Amerika. De president is van meening, dat alles welligt zal kunnen worden geschikt door directe onderhandelingen, maar dat hij het denkbeeld om de zaak aan scheidslieden te onderwerpen niet afwijst.

— De giftmenger dr. *Palmer* heeft heden zijne straf ondergaan.

PARIJS, 14 Junij.

De Keizer heeft heden den kardinaal *Patrizi* in eene plegtige audiëntie ontvangen.

Eene groote menigte gunstbewijzen zijn door den Keizer verleend; aan 1031 tot de bagno's veroordeelden en aan 303 volgens de krijgswet teregtgestelden is gratie geschonken.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 14 *Junij*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	64⅝.
Dito Dito	» 3	»	76¼.
Dito Dito	» 4	»	94$\frac{11}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	78¼.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	40$\frac{7}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	85$\frac{1}{16}$.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	79¼.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	25.
Dito Binnenl.	» 3	»	40⅝.
PORTUGAL	» 3	»	45$\frac{7}{16}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	103⅛.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	102.
Dito bij *Hope*	» 4	»	85½.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	85.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	92⅞.
Dito 6de serie	» 5	»	93⅛.

LONDEN, 14 *Junij*. Consols 94⅛.

WEENEN, 14 *Junij* Metalliek 5 pCt. *f* 83¼. Nat. Leening *f* 84¼. Wissel op Londen *f* 10.03. Zilver 3¼.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 10 Junij, *Olthoff* Abeldina, Londen; *Fenenga* Johanna Bartha, Liverpool; — 11 *de Boer* Henriëtte, Galatz; *Reinders* Sirius, Triest; *Teensma* Petersburg Paket, Livorno; *de Vries* Activo, Havana.
HELVOET 11 Junij, *Bartelse* Burger, Newcastle.
ALEXANDRIA 3 Junij, *Meijer* stoomb. Alexandria, Amst.
KONSTANTINOPEL 27 Mei, *Kuiper* Anna Augusta, v. Ibraïla n. Falmouth.
BARCELONA 17 Mei, *Tap* Maria Beerta, Newcastle.
LONDEN 9 Junij, *Stomp* Antje Jansen en *Koning* Johanna Christ., Gothenburg; — 10 *Croese* Jonge Reintje, Workum; *van Dalen* Eendragt, Groningen.
Bij WIGHT 6 Junij, *Verlee* Vr. Roelina, v. Cette n. Bremen.
Bij GOUDSTAART 7 Junij, *v. Bruggen* Koning en Vaderland, v. Rott. n. Bat.
BREMERHAVEN 10 Junij, *Brouwer* Gesina, Groningen.
WOLGAST 7 Mei, *Rasker* Leentje Dost, Veile.
SWINEMUNDE 9 Junij, *Topzant* Marta, Rott.
STOLPEMUNDE 5 Junij, *Schuur* Jacoba Gezina, Koppenh.
GOTHENBURG 4 Junij, *Vorenkamp* Cornelia Alida, Porto.
BERGEN 3 Junij, *Vernes* Merwestroom, Dordrecht.
PILLAU 9 Junij, *Sprik* Juliana Louisa en *Roelfsema* Roelfina Gesina, Newcastle.
WINDAU 29 Mei, *Pekelder* Vr. Grietje, Kiel.
CROONSTAD 3 Junij, *Puister* Rieka, *Potjer* Dankbaarheid en *Aggen* Louisa Helena, Amst.; — 4 *Orsel* Jantina Cornelia, Newc.; *Hensema* Ida Berendina, Gloucester; *de Grooth* Georg, *Visser* Catharina Maria en *Regtdoorzee* Dina Elisabeth, Amst.; — 5 *de Jong* Dina Immechina, Liverpool; *Landeweer* Zeevaart, Amst.; *Pik* Lucas Wichger, Newc.; *Fokkes* Gebroeders Fokkes, Koningsb.; *Karst* Lambertha en *Blok* Vier Gezusters, Londen; *Engelsman* Gezusters Boll, Liverpool; *Deen* Geziena Elziena, Stettin; *Meijer* Henriette, Newc.; *Sap* Broederliefde, Lubeck; *Stoeldraaijer* Adriana, Dantzig.
RENDSBURG 6 Junij, *Hut* Marchiena Magrieta, n. Dantzig en *Topzand* Martha, n. Stettin, beide v. Rott.
TONNINGEN 8 Junij, *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, v. Dantzig n. Amst.; *Glim* Willemtina, v. Bremen n. Stockholm.

Vertrokken.

AMSTERDAM 10 Junij, *Albers* Vijf Gebroeders en *Albers* Louisa Susanna, Hamburg, — 11 *Stenger* Geziena Magrietha en *Lootsman* Pomona, Petersb.; *Feddes* Drie Gezusters, Hamburg, *Giezen* Gezina, Leer; — 12 *Speelman* Catharina Alberdina, Gron.
TEXEL 11 Junij, *Zeelt* Kandanghauer, Gothenb.; — 12 *v. d. Velden* Levant, Konst.; *Niggebrugge* Stad Enschedé, Dundee.
VLIE 10 Junij, *Hansens* de Hoop, Nerva; *Schuur* Agatha, Memel; *Kleijn* Pieterdina Marchina, Dantzig; *Plukker* Hendrik, Laurvig; *Visser* Fredrik Hendrik, Osterrisöer; *Oldenburger* Sara en Maria, Noorw.; *Jansonius* Pelikaan, v. Gron. n. Archangel, als bijlegger; — 11 *Legger* Courier, Riga; *Dekker* het Vertrouwen, Petersb.
HELVOET 11 Junij, *Prange* Ottolina, Batavia; *Brouwer* Aurora Petersburg.
MAASSLUIS 11 Junij, *Swieting* Petrus Horrëus, Elseneur.
RIO GRANDE 18 April, *Hoek* Johanna Hendrika, Fernambuck.
ANCONA 26 Mei, *van Driesten* Grunus, Kanaal.
LIVERPOOL 8 Junij, *Schuur* Aaltje Pronk, Petersb.
QUEENSTOWN 8 Junij, *Stuit* Beerta Hendrika, Liverpool.
HAMBURG 10 Junij, *Schuur* de Hoop, Delfzijl.
SWINEMUNDE 8 Junij, *Scholtens* Hillechina Scholtens, Petersb.; *Plukker* Hendrika, Holland.
STOLPEMUNDE 5 Junij, *Pronk* Gezina, Windau.
RUGENWALDE 7 Junij, *Visser* Zaanstroom, Londen.
DANTZIG 8 Junij, *Fijn* Hillechina, Amst.

In lading.

MELBOURNE 10 Maart, *Wegman* Electra, Manilla.
GENUA 6 Junij, *Stuitvoet* Margretha, Nizza en Amst.
LIVERPOOL 9 Junij, *Middel* St. Vitus, Ciudad de Bolivar.
STOCKHOLM 2 Junij, *Jonker* Themis, de Oostzee; — 3 *Teensma* Adolph Eduard, Holland.

Zeilklaar.

GOTHENBURG 3 Junij, *Koning* Geessiena, Engeland; — 4 *Mooi* Renske, Pruissen, *Brambergen* Twee Gebroeders, Noorwegen.

ZOUTKAMP, 13 Junij. Binnengekomen 11 Junij, *Pekelder* Heidewika Regina, Middlesbro.

Vertrokken 12 Junij, *Hazelhof* de Vrede, Ipswich; *Forma* Vrouw Antje, v. Leer n. Amst.; *Waterborg* Katrina, Koppenh.; *Waterborg* Fokkina, Poole.

OOSTMAHORN, 12 Junij. Vertrokken 9 Junij, *Bakker* Anna Willem, v. Groningen n. Archangel; *Boncker* die Frau Maria, v. Franeker n. Carolinerzijl; *Rienks* Nicolaas Theodorus, v. Dockum n. Noorw.; — 10 *Speelman* de Vrouw Geerdina, v. Amst. n. Hamburg; — 12 *Pluktje* Tetsia en *Bartels* Geziena, n. Londen; *Janknecht* Kooph. en Zeev., n. Ipswich, *de Vries* Magrietha Elisa en *Kramer* Annette Cathalina, n. Harwich, *Prins* Annechien en Jantje, n. Archangel, alle 6 v. Gron.; *Tunteler* Christina Christina, v. Dockum n. Dundee; *de Jonge* Dieverdina, v. Gron. n. Londen.

Gepraaid den 19 April, op 20° W.L., *Muller* Harmina, v. Livorno n. Londen. — Den 7 Junij, op de hoogte van Wight, *Gorter* Johanna Maria Christina, v. Amst. n. Bat.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

8 Junij. *van Sluis* Tjakina, v. Kopp. n. Engelholm, m. ballast.
Doekes, Alida Gesina, v. Newc. n. Koningsb., m. ijzer.
Donema, Renske Hooites, v. Koningsb. n. Zaandam, m. lijnz.
Hitman, 2 Gebroeders, v. Koningsb. n. Zaandam, m. lijnz.
v. d. Wal, Alida Catharina, v. Oporto n. Koppenh., m. wijn.
Oostervink, Pieter, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Slinger, Gesina, v. Dantzig n. Stavanger, m. hout.
9 —— *Priebee*, Gijsbertha Wilhelm., v. Randers n. Rusl., m. ball.
de Winter, Margaretha, v. Koningsb. n. Antw., m. lijnzaad.
Baas, Wilmina, v. Rott. n. de Oostzee, m. jenever.
Bekkering, Berend, Huges, v. Rost. n. Engelholm, m. ball.
10 —— *Koning*, Jonge Willem, v. Holbeck n. Petersb., m. ballast.
Schuur, Johanna Ettina, v. Duntzig n. Londen. m. ijzer.
De wind den 8 Junij Z.W., W.Z.W., N.W.; den 9 W.N.W., W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 12 Junij, *de Wijn* Californie, Charleston.
HELVOET 12 Junij, *Wilton van Reede* de Schelde, Banjoewangie.
LIVERPOOL 11 Junij, *Leverstein* Galathea, St. Domingo.
Bij DARTMOUTH 3 Junij, *van Marion* Maria Diederika, v. Rott. n. Batavia.
Bij GOUDSTAART ...., *Jansen* Margrietha, v. Newc. n. Genua.
CARDIFF 10 Junij, *Giltjes* Zeepaard, Middelburg.
KONSTANTINOPEL 29 Mei, *Voogd* Johannes, v. Galatz n. Falm.
AKYAB 12 April, *Veldhuizen* Aristides, Newyork, — 16 *Hofman* Margaretha Simoneta, Rio Janeiro.
MOULMAIN voor 19 April, *Nap* Diligentia, Rott.
PILLAU 10 Junij, *Heerma* Wilhelmina Johanna, Petersburg.

Vertrokken.

AMSTERDAM 13 Junij, *de Winter* Staatsr. v. Ewijck, Bat.; *Witt* de Goede Vrede, Liverp.
TEXEL 12 Junij, *Fokkema* de Hoop, Hull.
ZIERIKZEE 11 Junij, *Oudshoorn de Groot Stiffry* Wilhelm. Cath., Hartlep. en Singap.
ALEXANDRIE 25 Mei, *Hooghout* Hillechina, Falm.
IBRAILA 8 Mei, *v. d. Baan* Johanna, Queenstown.
GALATZ 13 Mei, *Visser* Willem Frederik en *Backer* Triton, Queenstown; — 14 *Kat* Math. Barbara, Bergen.
AKYAB 12 April, *Besier* Antoinette, Amst; *Nepperus* Mercurius, Middelb.; — 16 *Cruis* Stad Nijmegen, Amst.; — 17 *Rotgans* Graaf Dirk III, Falm.
MAROIM 13 Mei, *Huisman* Nina, Amst.; *Fijn* Jantina Gesina, Koppenh.; — 16 *Scherpbier* Alberdina, Amst.
PILLAU 9 Junij, *van Borkum* Geerdina Cornelia, Dorumerzijl.

In lading.

NAPELS 2 Junij, *Scherpbier* Remke, Marseille.
LIVERPOOL 10 Junij, *de Haan* Mercurius, Dordr.

Zeilklaar.

LONDEN 11 Junij, *Brouwer* Agina Undina, Amst.

220ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

11*de Lijst.* No. 346 *f* 50,000; no. 18733 *f* 2500; no. 10404 *f* 1500; no. 4692, 13938 en 18105 ieder *f* 400; no. 4958 en 15993 beide *f* 200; no. 421, 2834, 3685, 4234, 6146, 8474, 10292, 10395, 12100, 13233, 14329, 16572 en 17567 ieder *f* 100. — 12*de Lijst.* No. 4063 *f* 1500; no. 19845 *f* 1000; no. 14742 *f* 400; no. 12990 en 14482 beide *f* 200; no. 2263, 2475, 4544, 4682, 7104, 7634, 7671, 9421, 9477, 10039, 10323, 12177, 13363, 15629 en 18992 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 13 *Junij*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	40 ℔ *f* 3,65
Oude 70 ℔ *f*		Winter 52 ℔ *f*	5,50	- -	42 - - 3,85
N.Oml.1855 68 -	11,75	- 54 - -	5,90	- -	44 - - 4,10
- - 70 - -	12,50	- 56 - -	6,30	BOONEN.	
- - 72 - -	13,25	Zomer 54 - -	5,50	Paardeb. *f* 5,50 à *f* 7.	
- Old. 66 - -	10,60	- 56 - -	5,90		
- - 68 - -	11,35	Knobbe 60 - -	6,50	Gr. Erwt. *f*	
- - 70 - -	12,10	- 62 - -	6,90	Graauwe dito *f*	
- - - -		HAVER.		ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		Dikke 36 ℔ *f*	3,60	Old. Koolz. *f*	
Inl. 62 ℔ *f*	8,10	- 38 - -	3,80	Onl. dito *f*	
- 64 - -	8,70	- 40 - -	4,00	N. Aveelz. *f*	
- 66 - -	9,20	- 42 - -	4,20	Zomerzaad *f*	
- 68 - -	9,70	- 44 - -	4,35	G. Mosterdz. *f*	
BOEKWEIT.		- 46 - -	4,50	Lijnzaad *f*	
Gr. Zd. 64 ℔ *f*	8,65	- 48 - -	4,65	Dederzaad *f*	
- - 66 - -	9,05	- 50 - -	4,80	Gr. Gort *f* 9,75 *f* 10,50	
- - 68 - -	9,45	W. Voer 36 - -	3,45	Parel dito de 100 ℔ *f*	
Zw. - 64 - -	8,45	- - 38 - -	3,65		
- - 66 - -	8,85	- - 40 - -	3,85	Raapolie per vat *f* 45,50.	
Veen 64 - -	8,35	Zw. - 36 - -	3,25		
- 66 - -	8,75	- - 38 - -	3,45		

Tarwe genoegzaam als voren. — Rogge en Boekweit als genoteerd slepend afgaande. — Gerst in een doen. — Haver weinig aan en over 't geheel 10 ct. hooger verkocht. — Boonen weinig in omgegaan. — Gort als voren.

ROTTERDAM, 12 *Junij*. Tarwe: 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 495.

LEEUWARDEN, 13 *Junij*. De aanvoer van alle Graansoorten was heden zeer gering en vooral voor Tarwe en Haver werden hoogere prijzen bedongen. Tarwe in de puike soorten 30 en in de ordinaire 50 cents hooger verkocht, puike *f* 14,25,60, knappe *f* 13,40,75; ordinaire *f* 12,50, *f* 13,25; puike roode *f* 14, *f* 14,60. — Rogge alleen voor de consumtie met eenige vraag en ongeveer vorige prijzen te bedingen, inl. *f* 9,60,90; ligtere soorten, minder begeerd, *f* 9,15,30. — Boekweit tot vorige prijzen met minder genegen koopers, Vries. Zand *f* 9,60,80 en Holst. *f* 8,65,70. — Gerst alleen voor pelderij met eenigen vraag en ongeveer als voren verkocht, puike *f* 5,60, *f* 6,20; Zomer-Gerst puike *f* 5,75,90. — Haver tot hoogere prijzen met goede vraag, fijne *f* 4,20,70; blanke Voer *f* 3,75,85.

AMSTERDAM, 13 *Junij*. Tarwe bij kleinigheden als voren: 127 ℔ o. b. Pools. *f* 570; 129 ℔ dito *f* 580; 126 ℔ o. en n. dito *f* 555; 133 ℔ Geld. *f* 475; 160 ℔ Bovenl. Ris *f* 475; 128 ℔ Rijn *f* 434; 127, 128, 129 ℔ Vries. *f* 450, *f* 455, *f* 460; 123 ℔ dito *f* 415; 124 ℔ Norder *f* 394; 130 ℔ Ibrail *f* 365. — Rogge flaauw met weinig handel: 126 ℔ o. Rost. *f* 335; 121 ℔ o. Pommer *f* 300; 123 ℔ Pruis. Pommer *f* 314; 115 ℔ n. Inl. *f* 290. — Gerst iets lager: 113 ℔ Deensche *f* 228. — Haver hooger gehouden, doch niets in omgegaan. — Boekweit zonder verandering: 124 ℔ Amersf. *f* 310; 123 ℔ Nijkerk. *f* 306.

Koolzaad op het najaar 2 p. vl. hooger; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. 76 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 112 ℔ Krimsch *f* 330. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering williger: op 6/w. *f* 45,25; vlieg. *f* 44; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 43,25 a *f* 43. — Lijnolie onveranderd: op 6/w. *f* 35,75; vlieg. *f* 34,50; Sept. *f* 32,75 a *f* 32,50; Oct. *f* 32,50 a *f* 32,25; Nov. en Dec. *f* 32. — Hennepolie op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50.

LONDEN, 11 *Junij*. De omzet in Granen was heden hoogst beperkt; niettemin werden de prijzen van l.l. Maandag bedongen en voor Gerst en Boonen zelfs overtroffen.

Van den 13*den*. Granen zeer vast, door geringen aanvoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 13 *Junij*. De prijs der Boter was heden als volgt: 1ste soort grasboter *f* 36; 2de soort *f* 34.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 13 *Junij*. Van schapen en lammeren was de aanvoer niet groot, doch de handel goed geanimeerd, schapen van *f* 9 tot *f* 15, lammeren van *f* 3 tot *f* 5; varkens en biggen tamelijk ter markt en met gretigen handel, prijzen van *f* 20 tot *f* 48, biggen van *f* 4 tot *f* 19.

LONDEN, 13 *Junij*. Ter markt waren heden 4108 runderen die tot zeer goede, 438 kalveren en 8400 schapen welke tot lagere prijzen zijn verkocht.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 13 *Junij*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{15}{16}$, $64\frac{1}{8}$, $64\frac{1}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{11}{16}$, $75\frac{13}{16}$, $75\frac{3}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{7}{16}$, $94\frac{1}{2}$, $94\frac{1}{4}$; Amortis.-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{1}{2}$; Handelmaatsch. $4\frac{1}{2}$ pCt. 129; Maatsch. van Weldadigh. $4\frac{1}{2}$ pCt. $74\frac{1}{2}$. — BELGIE, $2\frac{1}{2}$ pCt. 51; Dito bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{2}$, $51\frac{3}{8}$, $51\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. 25; Dito 3 pCt. 46; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $40\frac{11}{16}$, $40\frac{3}{4}$, $40\frac{3}{4}$; Coupons-Bewijsen $6\frac{3}{4}$, 7, $6\frac{13}{16}$; Amortisable Schuld $7\frac{5}{16}$, $7\frac{7}{16}$, $7\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{15}{16}$, $45\frac{1}{4}$, $45\frac{3}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 103; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 102; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $91\frac{1}{2}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $84\frac{7}{8}$.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $78\frac{3}{8}$, $78\frac{7}{16}$; Dito Nationale 5 pCt. $79\frac{5}{16}$, $79\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{5}{16}$, $40\frac{3}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{5}{16}$, $40\frac{3}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85, $85\frac{1}{8}$, 85; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $98\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. $98\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Dito 1839 $97\frac{1}{2}$; Mexik. 21, $\frac{1}{8}$; Dito Onb. 21, $\frac{1}{8}$; Gren. $17\frac{7}{8}$, $18\frac{1}{8}$, $17\frac{7}{8}$; Dito Onb. $17\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; Ecuador $14\frac{15}{16}$; Dito Onb. $14\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$; Landw. $4\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $92\frac{3}{8}$, $\frac{11}{16}$; Dito 6de Serie 93, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$.

Van Holl. fondsen was heden, voornamelijk naar Integralen, tot verbeterde prijzen, zeer levendige vraag. Alle overige soorten vast. — Van vreemde effecten waren Russ. en Portug., bij vrij levendige affaire, iets aangenamer. — Oostenr. en Spaansche waren bij geringen omzet, meer aangeboden.

Spaansche Cred. *f* $95\frac{1}{2}$, *f* 95; Dito bij *Rothschild f* 199.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 4; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $64\frac{1}{4}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. 25; Binnenl. 3 pCt. $40\frac{3}{4}$; Metall. 5 pCt. $78\frac{3}{8}$ a $\frac{7}{16}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Mr. J. L. TONCKENS
met
J. H. VAN SONSBEECK.

GRONINGEN, 10 Junij 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

Mr. D. A. SIXMA Baron VAN HEEMSTRA
met
Jonkvrouwe J. P. QUINTUS.

Den Huize HEMMEN, 11 Junij 1856.

*** Getrouwd:

J. KAMPHUIS
met
G. A. WIJNDELS.

GRONINGEN, 12 Junij 1856.

*** Getrouwd:

G. J. BUINING,
van *Sappemeer*,
met
G. A. SCHELTENS,
Wedw. JOH. OOSTERHOUT.

APPINGEDAM, 12 Junij 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen om vijf uur ontsliep, in 68jarigen ouderdom, mijne geliefde Echtgenoot, de WelEdelGeboren Vrouwe, Mevrouwe CATHARINA WILHELMINA BEERTA DU BOIS. Ruim 37 jaren was zij de getrouwe gezellin op mijn levenspad. Met mijne beide Zonen, van welke de jongste als Tweede Luitenant der Infanterie in Nederlandsch Oost-Indiën in dienst is, en die in haar eene teedere en zorgdragende Moeder beweenen, staren wij haar met een weemoedig maar geloovig gevoel na, met het oog op die heerlijkheid door Christus, waarnaar zij zoo geloovig verlangde.

GRONINGEN, 25 April 1856.

VAN ALDERWERELT,
Gep. Kapt. der Infanterie.

NB. Door buitenlandsche betrekking moest de plaatsing dezer annonce worden vertraagd.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot HINDERKIEN JANS SMID, in den ouderdom van bijna 67 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 29 jaren.

Bij GRONINGEN, 12 Junij 1856.

HARM REINDERS.

*** Heden overleed, aan verval van krachten, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder JOHANNA REBEKKA VAN HULTEN, Wedw. R. W. TE VELDE, in den ouderdom van ruim 72 jaren.

KIJL-WINDEWEER, 13 Junij 1856.

WILLEM TE VELDE.
Uit aller naam.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** De DIRECTEUR van het Postkantoor *WINSCHOTEN* brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, te beginnen op den 16den dezer, de Post van *WINSCHOTEN* op *ASSEN* zal vertrekken, in plaats van 8 uur 30 min., te 7 uur des morgens; de laatste ligting der Bus voor deze Expeditie zal plaats hebben te 6 uur, 45 minuten.

Nog is door den Heer Minister van Financiën bepaald, dat met den 1sten Julij aanstaande te *Oude Schans* een Bestelhuis zal gevestigd worden, en tot Bestelhuishouder is benoemd B. VAN DER WAL.

De Directeur van het Postkantoor voornoemd;
M. J. VINCKERS.

De *Weener* ST. JOHANNI
HOUT-, KRAAM- EN PAARDENMARKT



zal **niet**, zooals in de *Groninger Almanakken* aangeduid is, op den 25sten, **maar op den 18den Junij d.J. GEHOUDEN worden.**

WEENER, 11 Junij 1856.

De Burgemeester:
J. ANTONIE.

VERKOOPING
VAN
TOPGRAS.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 16den Junij 1856, des namiddags te 3 uur, ten Huize van G. REITSEMA, Kastelein aan de Drentsche Laan, ten verzoeke van N. WIJS BOLT, publiek in Perceelen worden verkocht:

Het **TOPGRAS** van pl. m. 20 Bunders LAND, gelegen onder *Groningen*, nabij het Tolhuis aan de Drentsche Laan.

Nadere informatie te bekomen aan de Plaats *Kranenburg*, bij RUDOLF MULDER.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 18den Junij 1856, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:



I. Eene ruime **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver HEEM, TUIN en onderscheidene Stukken beste LANDERIJEN, te zamen groot ongeveer $12\frac{1}{2}$ Bunder, staande en gelegen aan den Straatweg onmiddellijk bij het Dorp *Adorp*, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 86—00.

II. De VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 3 Bunders uitmuntend LAND, gelegen mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 33—00.

III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders best LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 22—00.

IV. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer $1\frac{1}{2}$ Bunder LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 15—00.

V. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 16—00.

VI. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders LAND, mede aldaar, zullende jaarlijks tot huur doen *f* 14—00.

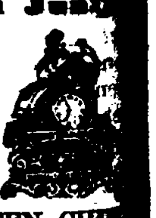
VII. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders LAND, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 14—00.

Alles toebehoorende aan P. E. BUS.

Om te aanvaarden: de Behuizing, Schuur en den Tuin op den 1sten November; de Greenlanden op den 12den November e.k., en de Bouwlanden wanneer dezelve van de Vruchten zijn ontbloot.

De Perceelen zullen, na de veiling van ieder afzonderlijk, ook alle **te zamen** worden aangeboden, en in massa gegund wordende, zullen dezelve **onder eene beklemming** moeten worden gebruikt en alsdan eene jaarlijksche huur doen van *f* 175—00.

Maandag den 23sten Junij e.k.,
in plaats van Woensdag den 25sten Junij,

des voormiddags te 10 uur en volgende dagen, zal, vóór en op de Bovenwoning bewoond geweest door Mejufvrouw de Weduwe KUIJPERS, boven de Behuizing van den Heer Mr. N. VAN HASSELT, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een zeer nette **INBOEDEL**, bestaande in MAHONIEHOUTEN CHIFFONIÈRE, UITTREKTAFEL, KOLOMTAFEL, LINNENKAST, SPIEGELTAFEL met Marmeren Blad, EIKENHOUTEN KAST, STOELEN, STAANDE KLOK, PENDULE met SPEELWERK, VAZEN, ORNAMENTEN, SPIEGELS, LEDEKANTEN, KAGCHELS, KOOKKAGCHEL, LINNENPERS, KOPER, TIN, GLAS- en AARDEWERK, ENZ.

Te bezien Zaturdags bevorens van 2—5 uur des namiddags.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP:



Eene **STEEN- en PANNENFABRIJK**, met de daarbij behoorende GEBOUWEN en LANDERIJEN, gelegen te *Ter Heil*, nabij *de Leek;* met aanbieding van **inzage** der REKENING over het **laatste jaar.**

PEIZE, 12 Junij 1856.

O. F. DE VRIES.

N.B. Des verkiezende, kan de helft der Koopsom over het gekochte beleend worden.

Bodemerij.

Al wie genegen mogt zijn ongeveer **ZESHONDERD** of **ZEVENHONDERD GULDEN voor te schieten** op **BODEMERIJ** op het **NEDERLANDSCH SMAKSCHIP *IDA JASPERDINA***, gevoerd door Kapitein AREND ARENDS POSTEMA, thans na herstelde avarij genoegzaam zeilklaar liggende te *Groningen*, bestemd naar *Dordrecht*, — en op deszelfs restant lading **KOOLZAAD** en **VRACHT**, gelieve zich vóór of op den 18den dezer daartoe aan te melden ter SECRETARIJ der Stad *Groningen*.

Tegen Salaris, zonder Inwoning, wordt zoodra mogelijk in eene der Friesche Steden verlangd: **een ervaren**

NOTARIS-KLERK.

Opgaaf van Voorwaarden bij de aanmelding te doen, *franko* aan het POSTKANTOOR te *Franeker*, Letter A.

Kuiper.



Aan de **LOODWITFABRIJK** der H.H. BEEKHUIS DAMSTÉ & Co. alhier, wordt gevraagd: Een **KUIPER**, zijn WERK **goed verstaande** en van **onbesproken gedrag**, om dadelijk IN DIENST TE TREDEN. *Brieven franko.*

GRONINGEN, 13 Junij 1856.



Men verlangt te *Assen*, zoo spoedig mogelijk, in een talrijk GEZIN:

Eene tweede- of Kamermeid

van wie men goede GETUIGSCHRIFTEN kan bekomen. Loon naar bekwaamheden. Adres, onder letter N. N., aan den Heer J. B. SCHUT, Bode te *Assen*. Brieven *franko*.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJBLAD No. 11.

Behoort bij de Groninger Courant van 15 Junij 1856, no. 72.

VERSLAG

VAN DE HANDELINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN GRONINGEN EN DER STATEN GENERAAL.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 14den Junij.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, VAN ITTERSUM, ROELFSEMA, DOORNBOSCH, VAN HOUTEN, ONNES, DE SITTER, CREMERS, MESDAG, EDELINCK, MEIJER, GEERTSEMA, DOMMERING, VAN HEIJNINGEN BOSCH, UPMEIJER, WICHERS en VAN IMHOFF.

In behandeling wordt genomen:

1) *Voordragt van de commissie bedoeld bij art.* 166 *der gemeentewet nopens de herziening van strafverordeningen ingevolge art.* 178 *dier wet.* — Een door die commissie ontworpen besluit wordt aangenomen, waarbij de verordeningen waartegen straf is bedreigd, die nog van kracht zullen blijven, worden opgenoemd.

2) *Rapport van burg en weth nopens het voorstel tot oprigting eener bad, wasch- en verwarmingsinrigting.* — Overeenkomstig de conclusie van dat rapport, strekkende om geen gevolg aan het voorstel te geven, wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besloten.

3) *Benoeming van een bouwmeester voor deze gemeente.* Op den heer J. G. VAN BEUSEKOM, opzigter van den waterstaat te Roermond, worden 19 stemmen uitgebragt; op den heer J. KATER, civiel ingenieur, 1 stem. De eerste is alzoo benoemd; aan hem zal van die keuze worden kennis gegeven.

4) *Ontwerp-contract over het tractement van den schoolmeester te Ter Apel en Ter Haar.* — Vastgesteld, onder goedkeuring van Ged. Staten.

5) *Rapport van de raadscommissie nopens den verkoop van sommige gemeente-eigendommen.* — De commissie heeft voorgesteld om in den loop van den aanstaanden winter een aanvang te maken met de publieke veiling van stadseigendommen, voorloopig tot een bedrag van *f* 100,000 à *f* 150,000. De verschillende punten van de conclusie van dit rapport, houdende de voorwaarden en nadere omschrijving van de te verkoopen perceelen, worden in behandeling genomen.

Bij punt 2 bepalende, dat de grondpachten op perceelen binnen de gemeente gelegen zullen worden verkocht en deze inmiddels kunnen worden afgekocht tegen 4 procent, zegt de heer MESDAG, dat hij met genoegen dit voorstel tot afkoop der grondpachten heeft vernomen; dat dit evenwel wegens den daarbij aangenomen maatstaf hem toeschijnt niet de gewenschte gevolgen te zullen hebben; dat dezelfde maatregel reeds in 1827 is genomen, echter toen volgens een anderen maatstaf; en dat hij dierhalve voorstelt om bij de huren beneden *f* 3 als maatstaf aan te nemen 5 procent en bij de overigen 4 procent. — Deze wijziging wordt aangenomen.

Bij punt 3 en 4 om over te gaan tot den publieken verkoop van 14 bunder land onder Finsterwolde en van den zoogenoemden Gockingaheert onder Zuidbroek, — vraagt de heer TRIP, of het in 't algemeen niet beter is die eigendommen te verkoopen die eene vaste huur doen, liever dan die, waarvan de huurprijs fluctueert. De vaste huur zal nimmer klimmen en zal dus op den duur, bij de depreciatie van het geld, in waarde moeten verminderen. Dit is evenwel niet het geval met de hier bedoelde eigendommen, waarvan het vooruitzigt bestaat, dat de huur na verloop van tijd klimmende zal blijven. Daarom is hij tegen den verkoop. De stad is een zedelijk ligchaam, dat niet met de vaak bekrompene insigten van partikulieren moet handelen.

De heer GEERTSEMA verdedigt den voorgestelden verkoop. Hij merkt op, dat de leden van den raad de door den heer TRIP verkondigde leer in geen opzigt zullen tegenspreken, maar dat hier eene andere reden bestaat tot den verkoop der hier bedoelde stukken land. Hij gelooft niet, dat het raadzaam zoude zijn b.v. de bezittingen te Ter Apel te verkoopen. Geheel anders is het met het land van Finsterwolde en Gockingaheert. De opbrengst hiervan zal bij den verkoop veel hooger zijn dan in evenredigheid staat van de jaarlijksche huur. Beide stukken land liggen uit elkander en het is moeijelijk die te administeren.

De heer TRIP zou gaarne willen medewerken tot de vermindering van administratiekosten, maar kan niet inzien, dat deze losse stukken zooveel administratie zouden veroorzaken. Hij wil gaarne aannemen, dat de verkoop veel zal opbrengen, maar zou niet weten, waarom de gemeente op den duur minder huur zou kunnen bedingen dan partikulieren. Daarom acht spr. het nu nog geen tijd om tot den verkoop van deze eigendom over te gaan.

Nadat de heer CREMERS het gevoelen van den GEERTSEMA heeft ondersteund, zegt de heer VAN IMHOFF, voor het amendement van den heer TRIP te zullen stemmen, omdat het geheele besluit van verkoop hem te algemeen voorkomt en dat amendement dien verkoop zal beperken. Vroeger stond spr., bij het onderzoek dezer zaak, alleen; bij zou het fonds der gemeente niet zoo durven aantasten. Men zegt, dat het groote doel van den verkoop is de aflossing van schuld; en die aflossing vindt spr. uitmuntend, maar kan ook worden verkregen, als men jaarlijks langzamerhand die schuld aflost, gelijk in den laatsten tijd is gebeurd, en tevens het fonds der gemeente behoudt. Dan zal de toestand der gemeente gaandeweg beter worden. Daar evenwel de algemeene opinie van den raad voor den verkoop was, wilde hij zich geven en voor het besluit stemmen, maar nu ook de gelegenheid aangrijpen om een voorstel van beperking te ondersteunen.

De heer TRIP deelt in vele opzigten het gevoelen van vorigen spreker, omdat hij een vijand is van het behouden van eigendommen, die eene vaste huur doen en ook om de oude schuld, die Groningen heeft af te lossen. Vroeger werden bij het uitschrijven van geldleeningen geene termijnen van aflossing bepaald. Om nu die verkeerdheid weg te nemen kan hij er zeer goed toe komen om die eigendommen te verkoopen, welke eene vaste huur doen, maar niet die waarvan eene losse en met den tijd klimmende huur betaald wordt.

De heer VAN HOUTEN laat zich nog tegen het voorstel van den heer TRIP uit, waarna bovengenoemde punten van het rapport in stemming gebragt en met 16 tegen 3 stemmen aangenomen worden. (*Tegen:* de heeren *van Imhoff*, *Trip* en *Oudeman*.)

Ook de overige punten worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en hoofdelijke stemming aangenomen, en ten slotte het geheele voorstel met 18 stemmen tegen 1 (van den heer *Oudeman*) aangenomen.

Tot leden van de commissie die, overeenkomstig het laatste punt der conclusie, zal onderzoeken in hoeverre dient te worden overgegaan tot het sluiten van nieuwe huurovereenkomsten met de stadsmeijerlieden te Hoogezand, Sappemeer en de Pekela's — worden door den voorzitter benoemd de heeren QUINTUS, CREMERS, VAN HOUTEN, VAN IMHOFF en GEERTSEMA.

6) *Bestek en voorwaarden van uitbesteding van eene houten draaibrug in plaats van de dubbele ophaalbrug buiten het kleine poortje.* — Besloten burg. en weth. te magtigen tot de publieke uitbesteding over te gaan.

7) *Rekeningen van de ontvangers van land- en heemhuren te Sappemeer, Pekela en Stadskanaal.* — Vastgesteld.

8) *Rekening van den rentmeester der stadsveenen en Ter-Apel.* — Ter visie.

9) *Rekeningen* van den boekhouder bij de waag en boterbeurs, van den ontvanger van het havengeld, van de begraafplaatsen, van den ontvanger der stedelijke belastingen, van de leges ter secretarij en de leges op het bureau van den burgerlijken stand. — Ter visie.

10) *Ontwerp-besluiten tot herziening van het reglement voor de beurtveren tusschen Groningen en Amsterdam, Schiedam en Peize.*

De heer CREMERS doet opmerken, dat de commissie wel opgemerkt heeft dat volgens de zienswijze van den minister van binnenl. zaken, de reglementen der beurtveren niet behoeven herzien te worden. Maar dit gevoelen van den minister is in strijd met arresten van den Hoogen Raad. De commissie heeft daarom gemeend, dat eene herziening in allen geval geen kwaad zoude doen, terwijl indien de meening van den Hoogen Raad de ware is, de strafbepalingen bij niet herziening geen kracht meer zouden hebben.

De heer VAN IMHOFF vindt zich versterkt in zijn gevoelen, dat eene herziening noodig is, door een koninklijk besluit van 1818, volgens hetwelk de boeten in de stedelijke reglementen gerekend worden te behooren tot de strafbepalingen en die boeten moeten ingevorderd worden niet door den burgerlijken, maar door den bevoegden regter. — Wordt besloten overeenkomstig het voorstel der commissie.

11) *Missive van de directie van het pensioenfonds voor weduwen en weezen van stedelijke ambtenaren,* geleidende een ontwerp van een nieuw reglement voor dat pensioenfonds. — Rondgaan bij de leden.

12) *Ontwerp-besluiten tot herziening van de verordeningen en tarieven op de heffing van loonen, regten en gelden, bedoeld bij art.* 238 *der gemeentewet*, als leges, kraan-, markt- en begrafenisgelden, waag- en stedegelden, weeg- en wikloonen bij de boterbeurs. — Ter visie.

13) *Adres van* E. R. KLEVE, *om 10 heemsteden in erfpacht te bekomen tot oprigting van een houtzaag- en korenmolen.* — Op advies der veencommissie wordt besloten, onder goedkeuring van Ged. Staten, het verzoek toe te staan, mits van alle heemsteden, dadelijk voldaan worde eene jaarlijksche pacht van *f* 4.50 voor elk, overigens onder de gewone voorwaarden en de verpligting om den grond binnen een jaar te betimmeren en voorts de buitengewone voorwaarden *a)* dat hij nimmer eenig gebouw of getimmerte zal oprigten, waarin eene nering of affaire wordt uitgeoefend, welke nadeel zoude kunnen toebrengen aan het klaphuis; *b)* om bijlangs de heemen een laan of weg aan te leggen tot vrij gebruik; *c)* om den dam in de wijk op zijne kosten te verplaatsen; en *d)* om daar, waar de publieke weg doorsneden wordt eene beweegbare brug te leggen en te onderhouden.

14) *Rapport van de commissie belast met het ontwerpen eener instructie voor den gemeente-ontvanger*, bij monde van

den heer OUDEMAN. Bij raadsbesluit van den 13den Dec. 1851 was besloten de hiermede belaste commissie te laten continueren en haar te verzoeken zich met deze taak te blijven belasten tot na afloop der regeling van het belastingstelsel. Dien ten gevolge heeft de commissie hare werkzaamheden hervat en zich vooreerst de vraag voorgesteld, of er behalve den gemeente-ontvanger nog een tweede ambtenaar met een gedeelte van de ontvangst zal worden belast, en deze zal storten bij den ontvanger. Zij heeft daarbij nagegaan, dat ten gevolge van de afschaffing van accijnsen, de verandering van de inning van het havengeld, den verkoop van gemeente-eigendommen enz., eene groote vereenvoudiging in het beheer zal komen. Naar aanleiding van haar onderzoek adviseert de commissie den gemeente-ontvanger met de dadelijke inning van alle inkomsten (die van het veenkantoor uitgezonderd) te belasten.

Op dit beginsel steunt de instructie welke de commissie thans overlegt. Zij stelt verder voor de borgtogt voor den ontvanger te bepalen op *f* 40.000. Nog was in hare handen gesteld eene missive van Ged. Staten, voorstellende om de jaarwedde van den ontvanger op den bestaanden voet van *f* 2800 te doen voortduren. De commissie gelooft, dat bij de vermeerdering van werkzaamheden *f* 1300 als belooning voor klerken zal moeten worden besteed, en dat een zuiver tractement van *f* 2000 niet te hoog mag worden geacht.

Zij stelt ten slotte voor de ontwerp-instructie vast te stellen en aan Ged. Staten te kennen te geven, dat, naar het oordeel van den raad, het tractement op *f* 3300 dient te worden bepaald.

De voorzitter stelt voor het rapport ter visie te leggen.

De heer WICHERS wenscht het te doen rondgaan bij de leden.

De heer GEERTSEMA stelt voor de ontwerp-instructie te doen drukken.

Hiertoe wordt besloten, nadat een voorstel van den heer VAN ITTERSUM om alsdan ook het rapport zelf te laten drukken met 11 tegen 8 stemmen was verworpen.

15) *Ontwerp-besluit tot af- en overschrijving op de begrooting van* 1855 *op eenige posten*, waarvan de uitgetrokken cijfers wegens nog te doene betalingen niet voldoende is. — Vastgesteld, onder goedkeuring van Ged. Staten.

16) *Resolutie van Ged. Staten, geleidende eene missive van de minister van binnenl. zaken, houdende bedenkingen tegen den verordening op de heffing van een hoofdelijken omslag.* — De minister maakt alsnog zwarigheid, na de overweging van de missive van burg. en weth., om het voorstel van den raad aan de goedkeuring van den Koning voor te dragen. Voor eene volkrijke gemeente als Groningen, acht hij het bedenkelijk eene directe belasting te doen berusten op andere feiten, dan die algemeen zoowel aan de ingezetenen als aan het gemeentebestuur bekend zijn. De minister geeft daarom in overweging of niet in aanmerking konden komen de volgende grondslagen n.l. de huurwaarde, de aanslag in de rijks personele belastingen op het meubilair, het getal dienstboden en paarden, voor zooverre niet noodig voor het bedrijf en het in aanmerking nemen bij dit alles van het aantal kinderen en leden des gezins.

Ook blijft de minister bij zijn gevoelen, dat de voorgestelde vrijstelling van jongelieden onaannemelijk moet worden beschouwd.

Na voorlezing dezer missive stelt de voorzitter voor deze zaak in handen te stellen van de vroegere commissie, die deze zaak behandeld heeft. Hierover ontstaat eenige discussie, waarna ten slotte de vroegere commissie benoemd wordt, zijnde de heeren QUINTUS, GEERTSEMA, DOORNBOSCH, ONNES, MULLER en TRIP.

17) *Adres van* R. J. v. DEEST, *pel- en korenmolenaar te O. Pekela, omtrent de berekening van overteekeningsgelden voor een erf, waarop een molen is gebouwd.* — Met het advies van den rentmeester en veenmeester rondgaan bij de leden.

18) *Missive van den rentmeester der stadsveenen magtiging verzoekende tot den verkoop van grasgewas te Ter Apel in perceelen.* — Op advies der veencommissie wordt de magtiging verleend.

19) *Missive van denzelfden, magtiging vragende tot den verkoop van op wortel staande rogge te Stadskanaal.* — Eveneens toegestaan.

Na voorlezing der korte notulen wordt de vergadering gesloten

---

Tweede Kamer der Staten Generaal.

In de memorie van beantwoording van den minister van binnenl. zaken op het wets-ontwerp betrekkelijk de herziening der tabel regelende de verdeeling des rijks in kiesdistricten en wijziging van eenige bepalingen der kieswet, komen o. a. de volgende beschouwingen der Regering voor:

Met nadruk moet de Regering opkomen tegen de beschuldiging van eenige leden, alsof zij zich bij deze herziening door partijgeest zou hebben laten leiden. Die leden bedriegen zich, wanneer zij meenen, dat het der Regering bekend is, in welken geest gewoonlijk in elke gemeente of in elk gedeelte van een district gestemd wordt. Zij heeft ook nu niet getracht daaromtrent bepaalde inlichtingen te verzamelen; maar zij heeft de wijzigingen, die het toenemen der bevolking schier in elk district onvermijdelijk maakt, voorgedragen, met het oog op de geographische ligging der gemeenten en hare onderlinge betrekking.

Na hetgeen door de voorstanders van kleine districten tot verdediging van dit stelsel is gezegd, kan de Regering met slechts enkele opmerkingen volstaan. Indien men aanneemt, dat het ideaal eener keuze der volksvertegenwoordiging bereikt zou zijn, wanneer geheel het rijk één groot kiesdistrict vormde, dan had men geene districten ter benoeming van slechts twee, maar van meer leden moeten maken om dat ideaal zoo nabij mogelijk te naderen. Vooral had men dan niet een gemengd stelsel moeten invoeren, en *elf* districten van 45,000 zielen toelaten tegen 24 van 90,000 zielen. Dat de wetgever van 1850 dien weg bewandeld heeft, is een blijk, dat ook hij aan gemeenschappelijk overleg tusschen de kiezers gehecht heeft. Hierin komt hij dus met de tegenwoordige Regering overeen.

De onvolledigheid der voordragt, omdat daarbij de tabel tot regeling van den census onaangeroerd is gebleven, kan niet worden erkend. De Regering heeft in geene beoordeeling willen treden, in hoever de regeling van den census volgens de kieswet kan geacht worden met de plaatselijke gesteldheid overeen te komen en heeft daarom dit punt, even als zoo vele andere onderwerpen der wet, onveranderd gelaten. Het gevolg hiervan zal zijn, dat de census voor elke gemeente op hetzelfde bedrag blijft, als waarop die thans bepaald is.

In de zamenstelling der kiesdistricten zijn wijzigingen gebragt. De beweegredenen, die de Regering daarbij hebben geleid, zijn geene andere dan die voortvloeiden: 1) uit de noodzakelijkheid om drie nieuwe districten te vormen; en 2) uit haar verlangen om de gebreken van de tegenwoordige indeeling weg te nemen en daardoor het gemeenschappelijk overleg tusschen de kiezers te bevorderen.

Zoo wordt o. a. opgemerkt, dat »nu er toch in de Groningsche en Friesche districten vele veranderingen moeten worden gebragt, het zeker eene geschikte gelegenheid is om twee redenen tot klagt weg te nemen, die door de toevoeging der gemeenten Wedde, Onstwedde en Vlagtwedde aan het district Assen en van Oost- en Weststellingwerf aan het district Steenwijk ontstaan. Eerstgenoemde gemeenten liggen op een afstand van acht à tien uren van de hoofdplaats van het district, waarbij zij zijn ingedeeld, en de eenige betrekking tusschen haar en Assen bestaat in het overbrengen der stembussen. Evenzeer is geklaagd over het gebrek aan overeenstemming tusschen Oost- en Weststellingwerf en de overige gemeenten van het district Steenwijk.

»Zal men nu het billijk verlangen van de 746 kiezers, die in die gemeenten gevonden worden, ter zijde stellen, alleen met het doel om het district Assen onaangeroerd te laten? Dit moge in het oog van sommigen wenschelijk schijnen, de Regering kan er niet toe medewerken. Daarenboven, welk nadeelig gevolg zal er voor het district Assen uit die nieuwe indeeling ontstaan? Het zal drie gemeenten verliezen, waarmede het geene de minste gemeenschap heeft, en waar de kiezers, omdat zij toch niet met de overigen tot eene keuze kunnen medewerken, zich van de stembus onthouden. Daarentegen zal het ééne andere gemeente, de Leek, verkrijgen, aan de onmiddellijke grens van Drenthe gelegen en met de Drentsche gemeenten door veelvuldige aanraking en belangen verbonden.

»Ten aanzien van de door een lid der Kamer voorgestelde indeeling van de Groningsche en Friesche gemeenten, moet de Regering opmerken, dat, hoezeer daarbij aan het verlangen der gemeenten Wedde, Onstwedde en Vlagtwedde, om van het district Assen te worden afgescheiden, is voldaan, echter niet is gelet op den wensch van de gemeente Weststellingwerf om met gemeenten, waarmede zij in dagelijksche aanraking is, tot een district te worden vereenigd. Indien aan zoodanigen wensch, die op goede gronden steunt, kan worden te gemoet gekomen, moet de gelegenheid daartoe niet worden veronachtzaamd. Bovendien wordt daarbij het district Appingedam, hoewel met eene andere hoofdplaats, als dubbel district behouden, hetgeen met den wensch van vele kiezers niet overeenstemt."

Wat bepaaldelijk het district Appingedam en Winschoten betreft, wordt door de Regering het volgende opgemerkt. »De gemeenteraad van Appingedam en onderscheidene kiezers uit het district van dien naam hebben eene splitsing gevraagd, op grond dat vijf van de aanzienlijkste gemeenten op een afstand van 8 à 10 uren van de hoofdplaats zijn verwijderd; dat de groote uitgestrektheid van het district het verkiezingswerk belemmert, en dat, vermits het arrondissement Appingedam zich uitsluitend op den landbouw toelegt, en in het arrondissement Winschoten daarentegen de veenderijen, handel en scheepsbouw mede hoofdbronnen van bestaan zijn, dit noodwendig aanleiding geeft tot gemis aan overeenstemming. De gedeputeerde staten van Groningen, hierover gehoord, hebben dat verzoek ondersteund, hoofdzakelijk op grond dat het district te uitgestrekt is om onderling overleg tusschen de kiezers te verkrijgen. Deze redenen zijn der Regering van genoegzaam gewigt voorgekomen, om een maatregel, die op zich zelven reeds aannemelijk schijnt, in een district, waar toch vele veranderingen moesten worden gebragt, toe te passen. Van den vijandigen geest, die er tusschen de bevolkingen van Appingedam en Winschoten volgens het verslag zou bestaan, is der Regering niets bekend. Mogt dit werkelijk het geval zijn, het zou eene reden te meer tot splitsing wezen, daar de verkiezingen zeker geen geschikt middel tot verzoening opleveren, en men dus uit de bijeenvoeging van vijandige elementen geene uitwissching van oude veeten door de verkiezingen, gelijk in het verslag wordt ondersteld, te wachten heeft."

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA